

VOORWOORD

Dit is alweer de eerste Scharrelaar van 2009. Zoals velen al weten heeft de redactie samen met het bestuur besloten om van 5 naar 4 Scharrelaars per jaar te gaan. Dit is besloten in verband met de hoeveelheid kopie en om een betere verdeling over het gehele jaar te krijgen.

Een nieuw jaar, een nieuwe omslag en dit jaar dus aandacht voor 50 jaar nestkastonderzoek.

In maart is zoals je kunt zien weer onze jaarlijkse ledenvergadering. We hopen ook u op deze vergadering te zien. Hier zal als de tijd het toelaat de DVD over de mezen vertoond worden.

Ook wil ik hier nog even vermelden dat de ledencontactavond dit gehele voorjaar als proef een andere indeling zal krijgen. We beginnen om 20.00 uur met de lezing en na de lezing gaan we over tot het huishoudelijke gedeelte. Dit geeft voor de personen en/of instelling die de lezing verzorgen een duidelijke starttijd. En als ze ook nog een eind moeten reizen een beter tijdstip van thuiskomst.

Ik hoop voor het komend jaar weer veel bezoekers op de ledencontactavonden bij Landal Green Parks in IJhorst, onze nieuwe vergaderlocatie.

Veel leesplezier met deze Scharrelaar en tot ziens op de ledencontactavonden en andere activiteiten van de vereniging.

J. Vos

AGENDA

wat komen gaat!

- 02-03-09 Algemene ledenvergadering bij Landal Green Parks De Witte Bergen IJhorst met de DVD mezen Jan Nijboer.
- 06-04-09 Ledencontactvergadering bij Landal Green Parks De Witte Bergen IJhorst met lezing van Mark Zekhuis over reptielen (onder voorbehoud).
- 04-05-09 Ledencontactvergadering bij Landal Green Parks De Witte Bergen IJhorst met lezing van Bennie van de Brink over de Vogeltrek.
- 01-06-09 Fietstocht op 2e pinksterdag.
- 02-06-09 Excursie bijen.
- 07-09-09 Ledencontactvergadering bij Landal Green Parks De Witte Bergen IJhorst met lezing over Planten Reestdal (landschap Overijssel)

Hier nog een aantal data uit het programma van de vogelwacht Uffelte.

- 12-03-09 Film "De achtertuin van Assen" door Henk Bos en Janetta Veenhoven. Tijd: 20.00 uur. Plaats: Ontmoetingscentrum "De Veldkei", Veldkamp 77 te Havelte. Max. aantal bezoekers: 200, dus vol = voll!
- 15-04-09 Lezing over de boerenwaluw door Bennie van den Brink. Tijd: 20.00 uur. Plaats: Restaurant "de Molensteen", Rijksweg 34 te Uffelte.
- 23-05-09 Zangvogelexcursie Oosterzand door Arend van Dijk. Vertrek: 6.00 uur, verwachte thuiskomst ca. 9.30 uur. Plaats: Meeuwenkolonie, Studentenkampweg, waar het verharde fietspad naar de andere zijde van de zandweg gaat. Opgave: vóór 20 mei bij Femmie Prikken, tel: 0521-342563 of Greet Glotzbach, tel: 0521-341640.

20-06-09 Excursie Grauwe Kiekendief, Dollardpolder. Vertrek: 7.30 uur. Vertrekplaats: Oosterveldschool Uffelte. Duur excursie: ca. 3 uur. Verwachte thuiskomst: ca 14.00 uur Kosten vervoer: 10,00. Opgave: vóór 15 juni bij Femmie Prikken, tel: 0521-342563 of Greet Glotzbach, tel: 0521-341640

Jeugdagenda

28- 02-09 Wiecher Troost komt ons vertellen hoe het leven in een kast met bijen eruit ziet. Evt. Knutselen met bijenwas. Inforuimte SBB. Vijverweg. Aanvang 14 uur.

21-03-09 Landelijke schoonmaakdag. Het zwerfvuil wordt deze morgen weer opgeruimd. Verzamelen om 8.30 bij de inforuimte SBB aan de Vijverweg.

11-04-09 Begin nestkastcontrole. Verzamelen om 8 uur bij de inforuimte SBB aan de Vijverweg.

13-06-09 Plantenexcursie met Maarten 't Hart. Verzamelen aan de Groot Oever 14. Dat is tussen IJhorst en de Bloemberg.

29-08-09 Wateronderzoek Zwartewaterklooster. Verzamelen bij het reeenspoor aan de Zwartewaterkloosterweg. 14 uur.

12-09-09 Heidezuivering. Plaats wordt nog bekend gemaakt.

10-10-09 Busreis naar de Weerribben. Vertrek van het marktterrein in Staphorst om 8.30 uur.

14-11-09 Voedertafel maken. Aanvang 14 uur inforuimte SBB aan de Vijverweg.

2010

16-01-10 Natuurfilm met quiz of knutselactiviteit. Aanvang 14uur inforuimte SBB aan de Vijverweg. Uitreiking nieuwe programma.

**AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING D.D. 2 MAART 2009
AANVANG 20.00 UUR**

1. Opening
2. Ingekomen stukken
3. Notulen ledencontactvergadering d.d. 2 februari 2009
4. Notulen algemene ledenvergadering d.d. 3 maart 2008
5. Mededelingen
6. Jaarverslag secretaris (zie Scharrelaar febr.)
7. Jaarverslag penningmeester (zie Scharrelaar febr.)
8. Verslag kascommissie
9. Benoeming lid kascommissie
O. van der Ley. (aftredend), J. Padding
reservelid Henk Kuiper
10. Vaststelling contributie
11. Bestuursverkiezing
Aftredend: Jan Vos Harry van Wijk Geertje Zwieters
Herkiesbaar Herkiesbaar Herkiesbaar
Tegen kandidaten: kunnen zich tot een week voor de algemene ledenvergadering melden bij de voorzitter
12. Werkgroepen
13. Wat komen gaat
14. Rondvraag
15. Pauze
16. Lezing
17. Sluiting

JAARVERSLAG 2008

Bestuursvergaderingen:

Het bestuur vergaderde maandelijks in de inforuimte van Staatsbosbeheer. In januari vond er vooraf aan de bestuursvergadering overleg plaats met Johan Dammers van Staatsbosbeheer. In de maanden juni en juli werd er niet vergaderd. Zowel in het voorjaar als in het najaar was er overleg met de coördinatoren van de werkgroepen.

Ledencontactvergaderingen:

Tot en met de maand mei werd er maandelijks vergaderd in Pannekoekenhuis Beugelen te Staphorst op de 1e maandag van de maand. In juni vond de vergadering plaats in de inforuimte van staatsbosbeheer aan de vijverweg. Van september tot en met december hebben we een onderkomen gevonden bij “de Witte Bergen” van Landal Green Parcs in IJhorst, omdat we door beëindiging van het bedrijf niet langer terecht konden bij het Pannekoekhuis Beugelen.

Twee avonden werden ingevuld door eigen leden; in januari werden er twee Poolse natuurfilms vertoond en in april liet dhr. Blaauw ons genieten van mooie plaatjes van zijn omzwervingen in de boswachterij.

In februari liet dhr Theunissen ons mooie natuurbeelden zien.

In maart heeft Roel Posthoorn ons al vast laten voorproeven voor de excursie van het eiland Tiengemeten.

Klaas Jansen van het Waterschap “Groot Salland” vertelde ons in mei hoe een waterschap in elkaar steekt.

Twee juni hadden we een wandeling in het staatsbos onder leiding van Johan Dammers die ons het een en ander vertelde over de Zwarte mezen route.

Na de vakantiestop werden we op de hoogte gebracht over de gang van zaken van het knooppunt Lankhorst door dhr Brandwijk en dhr Popma van de combinatie KWS/GMB en Rijkswaterstaat.

Martin Knigge en Hans Dijkstra van het Landschap Overijssel lieten ons mooie beelden zien over hun werkzaamheden.

De vier seizoenen werden in november prachtig in beeld gebracht door Jan v.d.Knokke. Daarna werd het jaar afgesloten door dhr. Beens van SBB, die ons van alles vertelde over de leefgebieden van de visotter.

We hebben een jaar gehad met een grote variatie aan lezingen en presentaties.

Het gemiddeld bezoek aan de ledencontactavonden lag met 29 personen iets hoger dan vorig jaar.

De algemene ledenvergadering werd gehouden op 3 maart.

Jan Nijboer, Jan Tromp en Klaas Compagner waren aftredend. Jan Nijboer en Jan Tromp stelden zich niet herkiesbaar, daarom werden ze voor hun werk en inzet hartelijk bedankt.

Door het bestuur werd hun een gourmetavondje aangeboden in de schuur bij Pieter v.d.Berg.

In de plaats van de beide Jannen werden Gerard v.d. Berg en Roelof Talen gekozen.

Klaas Compagner stelde zich herkiesbaar en werd herkozen.

Jan Paasman stopte na vele jaren met de verwerking van de veldwaarnemingen en werd hiervoor hartelijk bedankt. Harry van Wijk neemt deze werkzaamheden over.

Op 24 mei hadden we als afsluiting van het jubileumjaar een excursie naar het eiland Tiengemeten, waar de boeren plaats moesten maken voor een groot natuurgebied. We hadden daar een interessante rondleiding door Roel Posthoorn en zijn collega.

Ledental:

Per 31 december 2008 telde de vereniging 95 jeugdleden en 705 volwassen leden. In totaal 800.

Dit is een afname van 7 leden ten opzichte van 2007.

Voor zover bekend zijn in 2008 de volgende leden overleden.

De heer H. Stoffers uit Meppel

De heer W.Vreugdenhil uit Meppel

De heer J.Waanders uit Staphorst

De heer K.Boer uit Staphorst

Dat zij mogen rusten in vrede.

Samenwerking:

Met veel instanties en organisaties hadden wij het afgelopen jaar een goed contact. Dit blijkt wel uit de vele ingekomen- en uitgaande stukken. Er werd allerlei informatie uitgewisseld o.a. door middel van de verschillende verenigingsbladen.

In overleg met de gemeente Staphorst en een aantal basisscholen hebben een aantal leden geholpen om met leerlingen nestkasten te maken.

We zijn momenteel bezig om op bestuurlijk niveau overleg te plegen om op een lijn te komen met de verschillende natuurbeschermingsverenigingen in de omgeving en met de twee landschappen aan beide kanten van de Reest.

Website:

De vereniging beschikt over een eigen website, opgezet en beheerd door Harry Vos, www.natuurbeschermingsvereniging.nl. Op deze website wordt in het kort de doelstelling van de vereniging weergegeven. Er is o.a. informatie te vinden over het bestuur, de werkgroepen en de agenda. Verder is er een fotopagina en De Scharrelaar is als pdf file via de site te lezen.

Schoonmaakactie:

Elk jaar op de 3e zaterdag in maart is er de landelijke schoonmaakdag. Wij doen hier met onze vereniging ook elk jaar aan mee. Dit jaar was dat op 15 maart. Zo'n 45 kinderen en 12 volwassenen kwamen opdagen. De kinderen kwamen van de Maarten Lutherschool te Punthorst en van onze jeugdwerkgroep "Weer of geen Weer".

Nadat burgemeester J. Alsema van Staphorst een welkomstwoord had gesproken werden de kinderen in groepen verdeeld. O.l.v. begeleiders werden de kinderen, voorzien van vuilniszak en papierprikker, het bos ingestuurd. Na afloop waren er voor de deelnemers fris en broodjes, dat zoals altijd weer verzorgd werd door Jaap Padding. Er werd een grote hoeveelheid afval ingezameld; het is dus nog steeds nodig dat we deze werkzaamheden verrichten.

Heidezuivering:

Zaterdag 20 september werd de heide bij "de vier Bergen" ontdaan van opslag. Dit gebeurde zowel door de jeugd als de volwassenen. De opkomst was iets minder dan voorgaande jaren: 15 jeugdleden en 14 volwassenen. Ook waren er twee leerlingen van scholengemeenschap Pieter Zandt, die in het kader van een maatschappelijke stage deze dag meehielpen. Een groot voordeel was, dat we voor het eerst ons eigen gereedschap konden gebruiken. Voorheen moesten we het gereedschap uit Dalfsen halen bij het Overijssels landschap.

Koffie, drinken en koeken werden ook hier verzorgd door Jaap Padding.

Na afloop is er altijd weer de lekkere snert die, zoals elk jaar, uit de keuken van Hendrikje Vos kwam.

Fietstocht:

De fietstocht op 2e Pinksterdag werd georganiseerd door Arend Muller, Jan Tromp en Willem de Weerd.

De tocht ging door het Reestdal, door bossen en langs havezaten. Men kon onder andere een kijkje nemen bij Dickninge en de Havixhorst, maar ook bij het Ooievaarsstation de Lokkerij.

Natuurwerkdag november:

Bij deze landelijke natuurwerkdag waren er dit jaar veel meer jeugdleden en ook meer volwassen- leden van onze vereniging om te helpen dan voorgaande jaren. Dit kwam mede doordat we geen tweede heidezuivering gepland hadden. We hadden dhr.N.Gosker gevraagd om met zijn ponypaardjes aanwezig te zijn. Het was aandoenlijk om te zien wat deze kleine paardjes presteerden. Boompjes slepen uit de heide koste geen enkele moeite. De kinderen mochten ook een stukje op de paardjes rijden, wat hen veel plezier opleverde.

Doe en kijkdag SBB:

Een grote groep leden was actief bij de organisatie en de uitvoering van de Doe en Kijkdag van SBB op 2e paasdag.

Werkgroepen:

Jeugdwerkgroep “Weer of geen weer”.

Op zaterdag 19 januari kwamen we in de inforuimte bijeen en keken naar de film “Nederland cultuurland”. Een film die begon in de winter en zo alle seizoenen bij langs ging. Na afloop kreeg iedereen een papier met vragen over de film. Vogelkaarten werden uitgereikt met de opdracht: Ga de komende maand minimaal een uur of twee keer een half uur op één plaats vogels tellen.

Zaterdag 16 februari waren Harry van Wijk en Evert Rolleman bij ons in de inforuimte. Ze lieten ons mooie beelden zien van de nestkastcontrole in het Staatsbos.

Op 15 maart deden we mee met de Landelijke schoonmaakdag. Deze dag werd het zwerfvuil in en rond de Staatsbossen opgeruimd.

Johan Tinholt uit Dedemsvaart vertelde op 29 maart over de gierzwaluw.

Op zaterdag 12 april begon de wekelijkse nestkastcontrole welke duurde tot half juni.

Op maandag 9 juni waren we evenals vorig jaar te gast bij de fam. Roorda in IJhorst.

Er werden drie kerkuilen geringd door Jan Huls.

Ons uitstapje met de bus was dit jaar op 14 juni naar Orvelte. “s Morgens hadden we een wandelpuzzeltocht in de bossen rond Orvelte. “s Middags deden we mee aan allerlei activiteiten in het museumdorp zelf.

Zaterdagmiddag 23 augustus fietsten wij met 16 kinderen naar Eendenkooi Haasjes aan de Klinkerweg in Hasselt.

Zaterdag 20 september werd de heide weer ontdaan van opslag. Hier deden 15 kinderen aan mee.

Op 23 oktober, een stralende dag gingen 35 kinderen onder leiding van Jan van Marle op paddenstoelenexcursie in het Staphorster bos.

Op 22 november, onze laatste bijeenkomst van 2008 was boswachter Johan Dammers bij ons. Hij nam ons mee op excursie en vertelde wat er zoal leeft, groeit en bloeit in het bos. We kunnen terugzien op een goed en leerzaam jaar. Ook konden we een aantal nieuwe jeugdleden begroeten.

Nestkasten:

Dit jaar was er weer grote belangstelling van de jeugd voor de nestkastcontroles. Het was een van de betere broedjaren uit de 50 jaar dat we nestkasten controleren. In de lente hadden we vrij normale temperaturen en waren de broedsels normaal volgens onze begrippen. Op bepaalde routes waren er tamelijk veel verstoringen.

Het komend jaar moeten we daarom nestkasten beter bevestigen en voorzien van korfjes.

Het bezettingspercentage was dit jaar 74,1%. In 2007 was dat 76,2%, wat inhoudt dat er 113 minder broedsels waren, dat er 668 stuks minder vogels uitgevlogen zijn, of wel 8% minder dan in 2007.

Verschil aantal uitgevlogen jongen 2007/2008

Vogel	2007	2008	verschil
Koolmees	2787	2568	+ 219
Pimpelmees	2965	2427	- 538
Zwarte Mees	604	456	- 148
Glanskop	72	93	+ 21
Bonte Vl. Vanger	1693	1856	+ 163
Boomkruiper	15	28	+ 13
Boomklever	106	142	+ 36
Grauwe Vl. Vanger	5	16	+ 11
Gekr. Roodstaart	7	12	+ 5
Spreeuw	5	4	- 1

De bontevliegenvanger zet zijn opmars verder door en ook andere soorten stijgen, zoals de boomklever en de glanskopmees. Er komt meer gemengd bos in de staatsbossen door het zagen van naaldhout en tevens meer openplekken waar de zon kan komen. Hierdoor meer lage begroeiing mogelijk, waardoor meer insecten e.d.

Plantenwerkgroep:

Wegens ziekte van de coördinator kwamen we dit jaar vrij laat op gang. Op 8 mei zijn wij dit jaar gestart met het inventariseren van kilometerhok 212.522 bij De Knijpe. Daar zijn we later nog 9 keer geweest. Bijzonderheden daar waren o.a. Klein bronkruid, Steenanjer (\pm 160 bloeiende exemplaren), Stijve ogentroost en Vlas. Daarnaast hebben wij 3 keer het voormalige vliegveld Havelte bezocht. Daar hebben we o.a. een, voor ons, nieuwe groeiplaats gevonden van het Rozenkransje met \pm 50 bloeiende roze exemplaren. Ook hebben we nog drie keer het afgegraven gedeelte in De Vledders bij IJhorst bezocht. Zie het verslag in De Scharrelaar van december 2008. Ook zijn we nog een keer in het Varsenerveld met zijn zeldzame flora bij Ommen geweest. De bijzonderheden hier waren o.a. Addertong, Beenbreek, Klokjesgentiaan, Heidekartelblad, Gevlekte orchis, Welriekende nachtorchis, Vetblad, Gewone vleugeltjesbloem en Geelgroene zegge.

Traditioneel sloten we het normale veldwerk af op 11 september met een bezoek aan de Koolhaar in de boswachterij Staphorst. Aldaar troffen we o.a.

Klokjesgentiaan, Bruine snavelbies, Witte snavelbies, Kleine veenbes, Waterdrieblad, Moeraswolfsklauw, Kleine zonnedaau en Ronde zonnedaau aan. Na het normale veldwerk hebben we op 16 oktober, 20 november en 18 december de bloeiende plantensoorten op Dickninge geteld. Het waren er respectievelijk 34, 32 en 18.

In totaal gingen we 19 keer op dondermorgen op pad.

Wij hebben ook nog een infodag van de Werkgroep Florakartering Drenthe in Orvelte bijgewoond, alsmede de Floradag in Kampen van Florondistrict Beneden-IJssel.

Ringgroep G08 Blaauw:

Van deze werkgroep werd geen jaarverslag ontvangen

Weidevogels:

Van deze werkgroep werd geen jaarverslag ontvangen.

Roofvogels:

Ook in 2008 is door een aantal enthousiaste vrijwilligers de inventarisatie van roofvogels en uilen in het gebied van de Natuurbeschermingsvereniging IJhorst-Staphorst e.o. uitgevoerd.

Dit leverde de volgende resultaten op:

Bosuil	(3 broedsels, 11 jongen uitgevlogen waarvan 6 geringd)
Kerkuil	(31 broedsels, 107 jongen uitgevlogen waarvan 89 geringd)
Stenuil	(22 broedsels, 51 jongen geringd waarvan 48 uitgevlogen)
Torenavk	(36 broedsels, 163 jongen uitgevlogen waarvan 152 geringd)
Buizerd	(19 broedsels, zeker 8 jongen uitgevlogen, 3 broedsels verstoord en van 12 broedsels is het broedsucces niet bekend)
Havik	(1 geslaagd broedsel, 2 jongen uitgevlogen)
Sperwer	(11 broedsels in de boswachterij, 24 jongen uitgevlogen waarvan 20 geringd)

Zie voor een volledig verslag elders in de Scharrelaar van februari 2009.

Blinders:

Van deze werkgroep werd geen jaarverslag ontvangen.

Ruimtelijke Ordening:

De werkgroep heeft in 2008 vijf keer vergaderd bij een van de werkgroep-leden thuis.

Sommige onderwerpen resulteerden tot het indienen van een zienswijze bij de gemeente Staphorst.

Deze hadden betrekking op:

Vier keer tot het massaal kappen dan wel rooien van bomen; één aanvraag is direct na overleg met de gemeente door aanvrager ingetrokken. De andere drie aanvragen hebben geleid tot aanpassing van de voorgenomen plannen met een duidelijke door de gemeente gestelde voorwaarde tot herplantingsplicht.

Eén zienswijze heeft betrekking op het bouwen van honderd en zeventig vakantiehuisjes in IJhorst.

De in 2007 ingediende zienswijze betreft de landgoederen in IJhorst, heeft uiteindelijk geleid tot een voor alle partijen bevredigde oplossing. De padenstructuur in de toekomstige natuurterreinen van beide landgoederen worden zodanig aangelegd dat menselijk invloed op flora en fauna tot een minimum wordt beperkt.

De werkgroep had zitting in werkgroep Kadernota buitengebied van de gemeente Staphorst. O.a. is gepleit om het laatste stukje natuur op de Heide hoogte –woeste grond met diverse eigenaren het zogenaamde “Spijkermansbosje” te bestemmen als natuurgebied. Het recreatie initiatief “Reestdal op de kaart” wordt nauwlettend gevolgd. Ook is de werkgroep nauw betrokken bij de toekomstige “Beleidsnota recreatie en toerisme” in de gemeente Staphorst. De gemeente Staphorst herbergt een Natura 2000 gebied “De Olde Maten en Veersslootlanden” Natura 2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden in de lidstaten van de Europese Unie. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het beleid van de EU voor behoud en herstel van de biodiversiteit. Natura 2000 is er voor de bescherming van gebieden (habitats) en van planten en diersoorten. “We werken aan iets heel moois: Europese topnatuur.” De kers op de taart! Het is daarom zo jammer dat de sfeer rondom Natura 2000 zo negatief is. Temeer omdat de gevolgen zéér beperkt zijn. “Er wordt een spookbeeld gecreëerd over Natura 2000.” Rondom een Natura 2000 gebied wordt een beheerplan samengesteld in samenwerking met diverse belangenorganisaties, waaronder onze vereniging. Wanneer een bedrijf –onafhankelijk van de soort – schadelijk is voor een Natura 2000 gebied moet naar alle redelijkheid een oplossing worden gezocht voor betrokkene(n).

De Nederlandse regering heeft een lijst van 162 gebieden aangewezen voor Natura 2000. De omvang van die gebieden is ongeveer een miljoen hectare (waarvan tweederde open water, inclusief de kustwateren). In 2010 moet de definitieve lijst bij Europese Commissie zijn ingeleverd.

Zoogdieren:

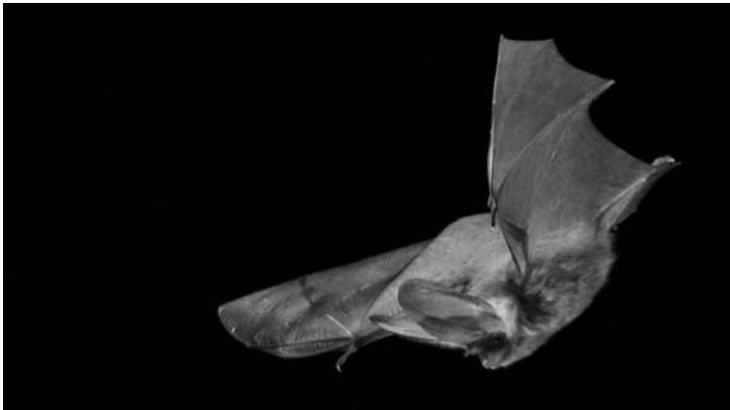
In het afgelopen jaar heeft de zoogdierenwerkgroep weer een aantal activiteiten uitgevoerd. Om te beginnen hebben we een aantal vleermuiskasten vervangen, zodat het aantal kasten waarin gefilmd kan worden, behoorlijk is uitgebreid.

Het filmen van vleermuizen in kasten en het analyseren van het gedrag van de dieren, kan nu nog beter uitgevoerd worden. We hebben het deksel met daarin de infraroodcamera iets verbeterd, zodat het wat makkelijker werken is.

Bijzonder in dit werk is dat we een steeds beter inzicht in het leven van vleermuizen krijgen, zonder dat de dieren verstoord worden.

Het blijkt bv. dat parasieten de vleermuizen het leven behoorlijk zuur kunnen maken, zeker als je kijkt in welke hoeveelheden deze dieren in de kasten voorkomen. Het is voor vleermuizen een reden om regelmatig van kast te veranderen.

Verder hebben we het afgelopen jaar weer dieren gefotografeerd om bijzonderheden vast te leggen. Helaas hebben we dit jaar geen dieren gezien die geringd waren. Hieronder een foto van een uitvliegende grootoorvleermuis.

Voor het komende seizoen hebben we natuurlijk al weer een heleboel plannen. We gaan in de eerste plaats door met het filmen van de vleermuizen. Daarnaast proberen we via een fotoval ook andere zoogdieren te ontdekken en op die manier o.a. aan te sluiten bij een onderzoek naar boommarters

Redactie:

Afgelopen jaar is De Scharrelaar voor de laatste maal 5 keer verschenen. Het ligt in de bedoeling om in het vervolg dit terug te brengen tot 4 keer per jaar, twee keer voor de zomervakantie en twee keer erna. Voor dit besluit zijn een aantal redenen op te noemen.

- Het aanbod van kopij liep langzaam terug.
- We besparen op portokosten en drukkosten.

De voorkant stond dit jaar in het teken van 50 jaar werkgroep jeugd. Deze voorkant is gekozen uit een wedstrijd die georganiseerd was voor de jeugd. Diverse artikelen zijn het afgelopen jaar weer geplaatst. Met als vaste kern

rubrieken die al jaren lang meegaan zoals “vogel waarheen was uw vlucht?” “Veldwaarnemingen” en voor de kenners de uitslagen van nestkastonderzoek.

De vaste groep bezorgers wordt bedankt voor het rondbrengen van De Scharrelaar in het afgelopen jaar. We hopen ook in 2009 weer een beroep op jullie te mogen doen. Bovenstaande geldt uiteraard ook voor de schrijvers van de diverse artikelen.

Natuurreizen:

Eens per 2 jaar organiseert de werkgroep Natuurreizen een volledig verzorgde reis naar een, voor natuurliefhebbers, interessant gebied. In 2007 is de werkgroep begonnen met de organisatie van de reis voor 2008 en in de week van Hemelvaartsdag, die dit jaar eind april/begin mei viel, was het dan zover. Op 26 april 2008 zijn we met 18 deelnemers vertrokken naar Tsjechië. De busmaatschappij was weer Lion Cars, maar dit keer met Arie als chauffeur, omdat Hans, onze vaste chauffeur, helaas ernstig ziek was.

Ons reisdoel lag in het noorden van Tsjechië, zo'n 75 km achter Dresden. We kwamen aan het eind van de middag aan in Krasna Lipa, waar bij hotel Beseda kamers waren gereserveerd.

We zaten in het gebied, dat Boheems Zwitserland wordt genoemd en in Duitsland grenst aan Saksisch Zwitserland. Het staat vooral bekend om zijn bijzondere zandsteen rotsformaties. Onder leiding van gids David van het Nationaal Park Boheems Zwitserland hebben we de eerste dagen excursies gemaakt naar onder andere het Zittauer Gebergte, het Lausitzer Gebergte en Nationaal Park Boheems Zwitserland. We hebben behoorlijk veel gewandeld, waarbij soms pittige hoogteverschillen overwonnen moesten worden. De laatste dagen was Kamilla onze gids en met haar zijn we naar de grootste zandsteenboog van Europa geweest, de Prebischtor. Boottochten over de rivier Kamenice, waarbij je door nauwe kloven vaart, waren ook erg de moeite waard. Bij deze tochten werden onder andere de waterspreeuw en gele kwikstaart gezien en voor de plantenliefhebbers, het mooie gele tweebloemig viooltje.

Verder hebben we nog een glasblazerij bezocht en (ruines van) kastelen, kloosters en kerken. Dus ook de cultuur van Tsjechië hebben we weer voldoende opgesnoven.

We kunnen terugkijken op een heel geslaagde reis.

Een uitgebreid verslag over deze reis is te lezen in Scharrelaar nr.173. Deze kan ook bekeken worden via de website: www.natuurbeschermingsvereniging.nl. Hierin staan tevens de waarnemingen van vogels en planten opgenomen.

In 2010 hopen we weer een reis te maken. Met de organisatie hiervan zal eind 2009 worden begonnen.

PR:

Janny Niehoff heeft er dit jaar weer voor gezorgd dat er regelmatig stukjes in de krant en op de website kwamen. Hierdoor kwamen we meerdere keren in het nieuws.

Jubileumcommissie:

Deze commissie is nog steeds bezig met de samenstelling en de uitgave van het jubileumboek.

Ten slotte:

Uit het jaarverslag blijkt wel, dat 2008 opnieuw een druk jaar is geweest. Alle werkzaamheden konden alleen slagen dankzij de hulp, op wat voor manier dan ook, van de vele vrijwilligers. Het bestuur wil een ieder daarom hartelijk dank zeggen en hoopt dat de vereniging ook in het komende jaar een beroep op u allen mag blijven doen. Want ook in het komende jaar liggen er allerlei bedreigingen op de loer en blijft natuurbehoud hard nodig.

*Secretaris, Evert Rolleman
Voorzitter, Jan Vos*

JEUGD-**HOEKJE****Paddestoelenexcursie op 25/10 door Jan van Marle**

We verzamelden bij de inforuimte en er waren meer dan 30 kinderen, ook waren er nog andere belangstellenden. Het was een prachtige zonnige middag.

Jan van Marle had een interessant verhaal over de paddestoelen. Hij vertelde ons bijv. over de sporen, de verspreiding hiervan, het zgn. wortelstelsel ook wel mycelium genoemd en de vele soorten paddestoelen die er zijn.

Ook liet hij ons in het bos vele soorten zien bijv. elvenbankje, vliegenzwam, koraalzwam. Ook een bijzondere was de stinkzwam.

Al met al een leerzame en leuke middag.

Excursie op 22/11 met boswachter Johan Dammers

We trokken het bos in met de boswachter en ongeveer 15 kinderen. Hij vertelde ons allerlei dingen die te maken hebben met het bos en het beheer hiervan.

Hij liet ons een grote zaagmachine zien die bomen om kan zagen en tegelijkertijd de takken er vanaf stript. Op dit moment wordt er aardig wat bos omgezaagd en bewerkt voor nieuwe natuur.

Zo wandelden we een heel stuk door het bos en kwamen van alles tegen bijv. de soorten bomen, de verschillende soorten mossen. Ook liet hij ons een grote dassenburcht zien met vele in- en uitgangen.

Deze burcht wordt bewoont door meerdere dassen.

We hebben weer veel gezien en geleerd deze middag.

Marry

Zaterdag 17 januari was de eerste bijeenkomst van het nieuwe jaar.

Ons jeugdlid Klaas Visscher had in 2008 van alle activiteiten foto's gemaakt. Deze middag liet hij ons het resultaat zien en wij vonden allemaal dat hij er een hele mooie presentatie van gemaakt heeft.

Hierna keken we na een DVD van de koolmees. We zagen het hele gebeuren in een nestkast van ei tot vogel en tot slot het uitvliegen.

Toen was het pauze en tijd voor iets lekkers en drinken. Traditiegetrouw werden we ook deze middag getraakteerd op Nieuwjaarsrolletjes. Het jaar nog voor ons verborgen en opgerold.

Hiltje deelde de papieren uit van de Nationale Tuinvogeltelling 2009 op 24 en 25 januari.

De Tuinvogeltelling is een jaarlijks evenement Vogelbescherming Nederland.

Na de pauze kreeg iedereen een papier en werd er onder leiding van Klaas een quiz gespeeld.

Het waren vragen over de activiteiten van afgelopen jaar, vogels, paddenstoelen en zoogdieren. De meeste vragen werden gesteld naar aanleiding van de fotopresentatie en de DVD.

Niek Otten had alle 30 vragen goed en mocht als eerste een prijsje uitzoeken.

Tot slot werd het nieuwe programma uitgereikt en bedankten we Klaas voor het verzorgen van deze middag.

DIKSTE EIK IN DE GEMEENTE STAPHORST

Het is al weer even geleden dat wij jullie vroegen: Wie weet de dikste eik in de gemeente Staphorst te staan.

Henri en Niklas Schra vonden de dikste eiken.

Bij de familie Bloemert, Gemeenteweg 312 stond een boom met een omtrek van 4.50 meter en aan de Oude Rijksweg in Rouveen, voor nummer 725 vonden ze een eikenboom met een omtrek van 3.75 meter.

Klaas Visscher zag in IJhorst aan de Burg. Van Wijngaardenstraat, t.h.v. de Carstenlaan een eikenboom met een omtrek van 2.85 meter.

Jan Dunnink is de gemeente Staphorst eens doorgefietst en heeft de bomen gemeten.

Henri, Niklas en Klaas jullie krijgen alle drie bij aanvang van de jaarvergadering op 2 maart 2009 een prijs uitgereikt.

Annie

VELDWAARNEMINGEN

Heeft u een bijzondere waarneming ?

*Geef deze door op onze maandelijkse ledencontactavond
of via email: het emailadres is:*

h.vanwijk@natuurbeschermingsvereniging.nl

Datum	Soort:	Plaats:	Waarnemer(s)
Vogels:			
20-11-2008	Klapekster	Bosw. Staphorst, Vier Bergen. Was bezig roodborst te verorberen	Berend Witte cs.
28-11-2008	Houtsnip	IJhorst, Carstenbos	Harm Bloemhof
30-11-2008	Grote Bonte Specht	Staphorst, in eik tuin Venneland	H. van Arnhem
01-12-2008	Keep ± 50 stuks	Punthorst, Keppelweg	Harm Bloemhof
09-12-2008	Boomklever	Staphorst, Costersland in tuin	Fam. Timmer
11-12-2008	Goudvink 2 exempl	Staphorst, Costersland in tuin	Fam. Timmer

15-12-2008	Ruigpootbuizerd	Ansen, Landschap Rheebruggen	Geertje Zwiers
01-01-2009	Grote Zilverreiger	Oud Avereest, vloog boven de Reest thv cafe Kassies	Fam. van Lubek
Jan 2009	IJsvogel	Staphorst, Rechtersweg , regelmatig te zien ook met dit koude weer.	Jeanine Waanders
dec 08 jan 09	Sperwer (man)	Staphorst, Rechtersweg, jaagt regelmatig rondom huis	Jeanine Waanders
Jan 2009	Goudvink	IJhorst, van Wijn-gaardenstr.	Fam. Gruppen
09-01-2009	Kramsvogel	IJhorst, Dennenlaan in tuin	Harry van Wijk
1e wk januari	IJsvogel 2 exempl.	IJhorst, De Vledders,	Douwe Palsma
1e wk januari	Waterral 2 exempl.	IJhorst, De Vledders,	Douwe Palsma
9+11 januari	Grote Zilverreiger	IJhorst, De Vledders, Streitenvrt	Harm Bloemhof
10-01-2009	IJsvogel 2 exempl.	Staphorst, Rechtersweg	Jan Dunnink
10-01-2009	Grote Zilverreiger 2 exempl.	Staphorst, Rechtersweg	Jan Dunnink
Zoogdieren:			
19-11-2008	Das	Kanlaan, hoek Leidijk, Nieuwleusen. verkeersslachtoffer	Jan Huls
03-12-2008	Das	Staphorst, kruising Dekkersweg Boschweg. Verkeersslachtoffer	Harm Trompetter Harm Bloemhof
23-12-2008	Eekhoorn	Bosw. Staphorst, vak 60	Harry van Wijk
06-01-2009	Eekhoorn	IJhorst, Dennenlaan	Jaap Padding
Januari 2009	Eekhoorn	IJhorst, Van Wijn-gaardenstr.	Fam. Gruppen

DE KOOLHAAR

Op de contactavond van 5 januari kwam het idee naar voren om de Koolhaar op te schonen.

De Koolhaar is een ven in de boswachterij Staphorst. Midden in het ven groeien op kleine eilandjes veel dennen en berken. Normaliter is dit niet bereikbaar. Het is een nat verend tapijt. Door de vorst van de afgelopen lag er een dikke klomp ijs in het ven en waren de aanwezige berken en dennen wel bereikbaar.

Er werden een aantal vrijwilligers geronseld om zo snel mogelijk aan de slag te gaan omdat het nu nog vroom.

Met de boswachter Jeroen Bredenbeek, die deze avond ook aanwezig was voor een lezing over het Vipera-plan, meteen een afspraak gemaakt voor komende donderdagmorgen om 9.00 uur.

Met een man of 7 en 3 motorzagen werd het groots aangepakt. Sommige gedeeltes waar de ondergrond voornamelijk uit gras en mos bestond waren ondanks de vorst niet overal begaanbaar. Als je niet uitkeek ging je er door en als je geen laarzen droeg had je natte voeten.

Niet alleen het binnenste gedeelte van de Koolhaar werd aangepakt ook aan de rond van het ven werden een groot aantal dikkere berken weggehaald. Nu krijgt het waterdriblad die in dit ven groeit ook meer licht. De Koolhaar is het enige ven in de boswachterij waar deze plant groeit.

Tegen half een werden de werkzaamheden gestaakt. Omdat het werk nog niet af was werd er een nieuwe afspraak gemaakt voor maandag 12 januari weer om 9.00 uur 's morgens. Ook vandaag weer waren er een stuk of 7 personen aanwezig.

We hadden die morgen echter maar 1 motorzaag tot onze beschikking. SBB had aangegeven dat er in de boswachterij alleen mag worden gezaagd met een motorzaag indien degene die zaagt over veiligheidskleding beschikt. Deze morgen heeft Jeroen het zagen voor zijn rekening genomen. Aan het eind van de morgen, het dooide inmiddels volop, was de klus op een klein stukje na geklaard. Na de middagpauze hebben enkele personen de laatste puntjes op de i gezet.

De Koolhaar kan er nu weer jaren tegen.

Mocht het deze winter nog weer gaan vriezen, dan zijn er plannen om het Zwarte Veen aan te pakken.

Ik kan u aanraden om eens een keer mee te helpen. Heerlijk om een morgen in de natuur bezig te zijn.

Harry van Wijk

OVERZICHT VAN TERUGGEMELDE GERINGDE VOGELS UIT DE REGIO

KERKUIL nr. 5.408.340, geringd pull op 09-06-2008 in kast De Wheem, Oud Avereest.

op 06-01-2009 verkeersslachtoffer Elandweg, Swifterbant. Melder Jan de Jong, Joure. Afstand 48 km.

KERKUIL nr. 5.438.125 geringd pull op 02-07-08 kast fam. Bellinge, Kerkdijk 36 Ansen.

op 27-12-2008 dood gevonden te Hooghalen. Afstand 19 km. Melder Hendrik Melis.

KERKUIL nr. 5.438.144 geringd op 02-07-2008 pull in kast R. Meeuwes, Uffelte.

op 28 okt. 2008 verkeersslachtoffer Woudsend-Sloten Friesl. Afstand 42 km. Melder J. Kooistra, Opeinde.

KERKUIL nr. 5.325.167 geringd pull op 28-05-1998 kast G. Haveman, Luttenoever 6.

op 01-07-2008 levend aangetroffen in een nestkast. Weer losgelaten te Raalte. Afstand 26 km.

KERKUIL nr. 5.325.173 als pull geringd op 30-05-1998 te Broekhuizen, kast H. Dethmers.

op 02-07-2008 verkeersslachtoffer op N34 Holthone. Afstand 30 km. Melder Jan Oosterhof.

KERKUIL nr. 5.389.075 op 29-06-2005 als pull geringd kast vm M. Schiphorst, IJhorst.

op 20-03-2008 verkeersslachtoffer op A28 Hoogeveen. Afstand 14 km. Melder H. H. Poelman.

KERKUIL nr. 5.400.177 pull geringd te Uffelte kast Kasten/Valkenier op 21-09-2007.

op 06-04-2008 binnengevlogen te Meppel. Afstand 14 km. Melder Johan de Vries.

KERKUIL nr. 5.400.240 pull geringd te Rouveen, kast 028 Bisschop op 25-08-2007.

op 20-04-2008 verkeersslachtoffer Reggersweg, Staphorst. Afstand 5 km.

KERKUIL nr. 5.400.382 pull geringd te Bloemberg 8, kast M.H. Scheppe op 05-06-2007.

KERKUIL nr. 5.400.395 pull geringd te De Stapel, kast J. Huizing op 05-06-2007.

KERKUIL nr. 5.400.412 pull geringd kast nk. 050-6624, De Kaat Ov. op 06-06-2007.

KERKUIL nr. 5.403,687 pull geringd op 30-05-2007 te Ruinerwold Kast A. Dijkgraaf, Havelterweg 71.

KERKUIL nr. 5.408.382 pull geringd op 28-06-2008 te Erm, Kast Hordijk.

KERKUIL nr. 5.408.383 pull geringd op 28-06-2008 te Erm, kast J. Scholten, Willemsweg 69.

KERKUIL nr. 5.437.950 pull geringd op 21-06-2008 te Rouveen, kast J. Groen, ORW 461, kast 60.

KERKUIL nr. 5.438.141 geringd op 02-07-2008 kast R. Meeuwes, Uffelte als pull.

BUIZERD nr. 6.095971 pull geringd op 12-06-1998 Stadsgaten, Rouveen.

SPERWER vrouw nr. 3.646.615, geringd pull op 15-06-2007 bosw. Staphorst Het Schot vak di

op 16-04-2008 verkeersslachtoffer te Dalen. Afstand 30 km.

op 21-06-2008 verkeersslachtoffer te Zuidwolde-Zuid. Afstand 8 km.

op 06-05-2008 verkeersslachtoffer op N48 hm-paal 110,3. Drenthe. Afstand 7 km.

op 28-05-2008 verkeersslachtoffer te Beilen. Afstand 24 km. Melder H. H. Poelman.

op 20-12-2008 verkeersslachtoffer te Emmen. Afstand 2 km. Melder C. van Kleef ,Hardenberg.

op 12-12-2008 verkeersslachtoffer te Siddeburen. Gron. Afstand 54 km. Melder Jan W. Hoving.

op 17-12-2008 verkeersslachtoffer te Koekange, Schoonveldeweg. Afstand 9 km. Melder G. J. Timmer, Staphorst.

op 14-12-2008 verkeersslachtoffer te Havelte. Afstand 4 km. Meldster Rebekka Winters.

op 15-07-2008 verkeersslachtoffer te Haarle, Almloseweg. Afstand 28 km. Melder G. Goudeengberink, Almelo.

op 03-04-2008 tegen gebouw dood gevlogen te Emlichheim, Weser-Emsgebied. Afstand 40 km.

- ROOBBORST** met ringnr. STAVANGER 2E.41743, Noorwegen op 29 sept.2001 geringd als 1e kj. op 16-10-2001 raamslachtoffer te Zwolle. Afstand 643 km. Stervend aangetroffen.
- SIJS** met ringnr. STAVANGER H.672869, geringd op 08-04-1997 als man na 1kj. te Fintlandsmoen, Sirdal,Vest-Agder, Noorwegen. op 14-02-1998 tegen glas gevlogen IJhorst en weer in vrijheid. Eerder gemeld. Afstand 667 km.
- HUISMUS** nr. V-75.585, geringd als man na 1kj. te IJhorst, Dennenlaan 3 op 29-03-2002. op 21-08-2008 wederom aldaar gecontroleerd.
- ZWARTE MEES** nr. AN.65.153, geringd als pull op 08-05-2008 bosw. Staphorst, nk.106-1274, P.J.Siepel. op 13-10-2008 levend gecontroleerd te Blauberg, Brabant, België. Afstand 99 km.
- BOOMVALK** nr. 3.568.618, op 08-08-2000 als pull geringd te Maasbree, Limburg door ringer J.M. Gijsberts uit America. op 04-05-2002 draadslachtoffer De Lokkerij, De Wijk. Gemeld als sperwer vrouw. Afstand 145 km. Melder F. Koopman.
- BONTE VLEGENVANGER** nr. AL 76.225, geringd op 05-06-2006 als pull Haardennen, nk. 051-2013. op 20-04-2008 dood gevonden te Ritharen. Afstand 6 km.
- BONTE VL.VANGER** nr. AK.92.215, geringd op 31-05-2005 bosw. Staphorst nk. 002-0054 Carl Bisschop. op 09-05-2008 binnengevlogen te Sleen Dr. Korter dan 1 week dood. Afstand 40 km.
- BONTE VL.VANGER** nr. AN 64837, geringd als pull (7p) op 31-05-2007 bosw. Staphorst nk. 002-0073, Carl Bisschop. op 04-06-2008 levend gecontroleerd in nestkast te Rouveen. Afstand 11km.Melder Bram Kloppenburg.
- BONTEVL.VANGER**nr.AN64.622, geringd als pull (5p) bosw. Staphorst, nk. 001-0007, Jan Tromp op 27 mei 2007. op 19 mei 2008 dood gevonden te Boijl Dr. Afstand 32 km.
- KOOLMEES** nr. V.352.138, geringd 18-05-2007 als pull nk.1485, route 23, 't-Schot, bosw. Staphorst. op 09-04-2008 gepredeerd door een Sperwer. Ring met metaaldetector onder Sperwernest gevonden in vak 56 bosw. Staphorst.(Harry en Jaap)

KOOLMEES nr. V.353.047, geringd als pull in nk. 889, vak 60, route 20, bosw. Staphorst op 10-05-2007. op 07-04-2008 gepreedeerd door een Ransuil, ring in braakbal van Ransuil gevonden. (Harry en Jaap)

PIMPELMEES nr. AH.77.851, geringd als pull in nk. 327c, route 11, bosw. Staphorst op 17-05-2005. op 09-04-2008 ring in braakbal van een sperwer gevonden vak 56 boswachterij Staphorst. Ring onder nest van sperwer gevonden met een metaaldetector.(Harry en Jaap)

ZWARTE MEES nr. AL 71.229, geringd als pull in nk. 005-817, J. Vos, bosw. Staphorst op 24-05-06. op 13-05-2008 broedend aangetroffen in nk. 004-0757, fam. Douma. Melder RAS-project R.65 (Jac.Musche).

BONTE VL.VANGER nr. AF 21.324, als pull geringd op 07-06-2002 nk. 5a, Vossenburcht, route 29. op 14-05-2008 broedend gecontroleerd nk. 29 aldaar in Vossenburcht.

BONTE VL.VANGER nr. AG 38.387, als broedend wijfje na 1 kj geringd in nk. 110, route 5 op 21-05-2001. op 27-05-2008 broedend aangetroffen bosw. Staphorst, nk 1213.

BONTE VL.VANGER Nr AH. 79.978, op 30-05-04 als pull geringd te ECHTEN, Reindersveld in nk 34 route 35. op 11.05-2008 broedend aangetroffen in nk. 562, vak 50, bosw. Staphorst,

Tot de volgend vlucht,

Ringwerkgroep Go8 Blaauw, de coördinator

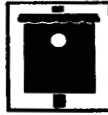

SPECIFICATIE VAN GERINGDE VOGELS NAAR LEEFTIJD

Vogel Code	Naam	Leeftijd							Eind- totaal
		Onbe- kend	Pullen	Vol-	1 kj	na 1 kj	2 kj	na 2 kj	
1	onbekend	3							3
1340	ooievaar		15					1	16
2690	sperwer		24						24
2870	buizerd				1				1
3040	torenavalk	6	235			2			243
7350	kerkuil		351						351
7570	steenuil	1	205			19			225
7610	bosuil		6						6
7950	gierzwaluw		3						3
9920	boerenzwaluw		8						8
10216	leeg								0
10840	heggemus				1	2			3
10990	roodborst				10				10
11220	gekr. roodstaart		17						17
11870	merel		8			1			9
13350	grauwe vl.vanger		45						45
13490	bonte vl.vanger	4	2572			78			2654
14400	glanskopmees		151	1	3	12			167
14610	zwarte mees		445		2	10	15	7	479
14620	pimpelmees	1	2664	2	40	63	12	6	2788
14640	koolmees	1	2607	1	90	71	9	9	2788
14790	boomklever	1	251		3	17			272
14870	boomkruiper		21						21
15820	spreeuw		39						39
15910	huismus				29	3			32
15980	ringmus		11						11
16490	groenling							1	1
Eindtotaal		17	9678	4	179	278	36	24	10216

NESTKASTONDERZOEK 2008

Route 30, Dickninge Binnen
Totaal nestkasten: 44

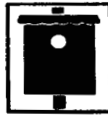

controleur: J. Bisschop
Aantal bewoond: 24
Aantal onbewoond: 20

Vogelsoort	totaal aantal legsels(1+2)	aantalaantal succesv. legsels:	1e legsels:
Koolmees	12	8	12
Pimpelmees	5	3	5
Bonte Vl.Vanger	4	3	4
Boomklever	2	2	2
Ringmus	1	1	1
Totaal:	24	17	24

NESTKASTONDERZOEK 2008

Route 63 Lindenhorst
Totaal nestkasten: 45

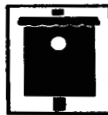

controleur: J. Bisschop
Aantal bewoond: 39
Aantal onbewoond: 6

Vogelsoort	totaal aantal legsels(1+2)	aantalaantal succesv. legsels:	1e legsels:
Koolmees	14	13	14
Pimpelmees	8	6	8
Bonte Vl.Vanger	16	15	16
Boomklever	1	0	1
Totaal:	39	34	39

NESTKASTONDERZOEK 2008

Route 64, Allee Lindenhorst
Totaal nestkasten: 20

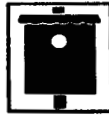

controleur: J. Bisschop
Aantal bewoond: 16
Aantal onbewoond: 4

Vogelsoort	totaal aantal legsels(1+2)	aantalaantal succesv. legsels:	1e legsels:
Koolmees	6	4	6
Pimpelmees	4	4	4
Bonte Vl.Vanger	5	5	5
Glanskopmees	1	1	1
Totaal:	16	14	16

NESTKASTONDERZOEK 2008

Route 66 Dunninge
Totaal nestkasten: 65

controleur: J. Bisschop
Aantal bewoond: 53
Aantal onbewoond: 12

Vogelsoort	totaal aantal legsels(1+2)	aantalaantal succesv. legsels:	1e legsels:
Koolmees	21	19	21
Pimpelmees	19	18	19
Bonte Vl.Vanger	7	7	7
Glanskopmees	1	1	1
Winterkoning	4	1	4
Boomklever	1	0	1
Totaal:	53	47	53

VAKANTIE EN VOGELS OBSERVEREN IN HET MÜRITZ-NATIONAALPARK; VOORMALIGE DDR

Vertrek maandag 23 juni; voorbij Hamburg eerste rode wouw gezien; later nog 3 keer een rode wouw gezien.

We stonden op een mooie rustige camping (Kamerun in Waren) in het bos en aan de Müritzsee.

Dinsdag 24 juni worden we gewekt door de roep van de koekoek. Hij begint elke morgen om vier uur in het bos achter de caravan en een uurtje later begint de grote bonte specht te hammeren in de dode grove dennen om zijn maaltijd binnen te halen.

Om 11 uur op de fiets naar het stadje Waren. Bij de infokiosk aan de plezierjachthaven hebben we een fietskaart van het Müritz Nationalpark gekocht met een rondwegroute naar een natuurgebied, dat alleen met de fiets of wandelend doorkruist mag worden. Bij de ingang kan men zich ook opgeven voor een excursie. Geen bijzondere vogels gezien; nog wel een "Blindslang" (Hazelworm), ongeveer 40 cm lang, koperkleurig op de rug en onderaan de buik een zwarte streep.

Woensdag 25 juni gaan we richting Federow via de Damerowerstraat. Even buiten het bos zag ik een groot nest op een hoogspanningmast: ooievaarsnest? De kijker erbij en tot mijn verbazing stond ik oog in oog met de trotse visarend.

Er zaten drie nesten op rij binnen 1 km. Over de laatste heuvel in de weg stonden wij op de kruising tussen Pension- Gaststätte "Die bunte Kuh" en

het infocentrum van het Müritz Natuurpark. In het infocentrum was een Visarendnest met jongen op het nest, op de webcam te bekijken en werd hier alles over verteld. Voor donderdag hebben we een afspraak gemaakt op excursie. Op het terras bij “Die bunte Kuh” zei ik tegen de serveerster dat ik de familie Hoogendoorn wel kende uit Holland Toen kwamen de heer en mevrouw Hoogendoorn naar ons toe. Dat was al lang geleden dat wij elkaar gezien hadden. Wij hebben nog steeds hun laatste melkketel als bloembak bij de voordeur staan, waar ze in Fluitenberg in gemolken hebben. De eigen producten van de boerderij worden in het Gasthaus gereserveerd. Voor meer informatie kunt u kijken op: www.diebuntekuh.com.

Donderdag 26 juni

Richting Federow: 45 min.fietsen. Om 11.00 uur start de excursie bij het infocentrum en duurt 3 uur. Het is een uur lopen naar de uitkijkhut aan de Rederangsee en we zijn met 20 personen. Zowel het mannetje als het vrouwtje Zeearend zijn aan het vissen. De zeearend wordt ook wel de brede deur genoemd, omdat hij een spanwijdte heeft van 3meter van vleugeltop tot vleugeltop. Ze kwamen soms van wel honderd meter hoogte en op tweehonderd meter afstand, met de poten naar voren, vleugels recht omhoog tegen elkaar, pijlsnel naar beneden en plonst dan in het water. Om weer op te vliegen slaan ze met de vleugels op het water om op te stijgen. Niet altijd met een goede vangst. Bij geslaagde vangst komen alleen de poten in het water. Hengelaars vonden het jammer van de karper, die hadden ze liever zelf aan de haak geslagen! Een paartje Rode Wouwen deed nog een aanval op de karper van de Zeearend, maar zonder resultaat.

Vrijdag 27 juni

Natuur Museum Müritz in Waren.

Het was een dag met buien. Het “Natuurbelevens Centrum” is een gebouw met verschillende modellen en uitstralingen; aan de voorkant een groot overstek en aan de rechterzijde een boeg van een schip dat in de vijver uitloopt. Van binnen heeft het een rond model (Carrousel model). Er is teveel om in een dag goed te bekijken.

Van alles wat onder water groeit en leeft, zoals heel veel vissoorten. Cultuur en bosbouw: hoe oud de bossen zijn en de opzet, welke soorten bij welke grondsoort past. En wat er leeft en groeit en bloeit in het hele park.Er is veel met kijkspiegels gewerkt, wat een goed effect geeft.

Zaterdag 28 juni

Naar het dorp Klink. De weg is heuvelachtig om te fietsen. Op het water werd een open luchtspel opgebouwd. Het is een groot park met daaromheen kleine winkeltjes.

Er is een glasblazer aan het werk en men kon op bestelling van alles laten maken, zoals bloemenstandaards en allerlei sieraden. Op de terugweg langs de N192 twee Visarendnesten op hoogspanningsmasten gezien en een rode wouw boven een korenveld op jacht.

Maandag 31 juni

Met de auto rond de Müritzsee. Aan de N192 ligt Röbel. Dit is een oud vissersdorp, wat we hebben bekeken. Nabij Viperow zijn een paar Visarendnesten. Daar zitten ook enkele tientallen Kraanvogels op 150 meter van de weg af. Ze bleven rustig voedsel zoeken. Ze hadden zeker door dat ik niet met de auto door de sloot kon rijden. In Alt Schwerin is een oude kazerne in 1904 herbouwd en ingericht als openluchtmuseum met miniatuur brandweerauto's, uniformen en riddertenues. En verder nog een verdedigingsvesting met militair materieel. Ernaast in een landbouwschuur staan dorsmachines, ploegen, eggen, alles met achterstallig onderhoud. Op de terugweg nog wat kastelen en ridderhuizen gezien.

Dinsdag 1 juli

Van camping Kamerun op de fiets om de Tiefwareensee, waarbij we aan de westzijde naar het noorden gaan. Op de noordpunt van het meer is een gesteveld met ongeveer 3 meter langs de akker allerlei akkerbloemen. Aan de oostzijde van het meer heb je een mooie doorkijk over het meer, waar heel veel grauwe ganzen met jongen zwommen. Er mag geen motorboot op het meer komen. De weg klimt steeds. Dichtbij Waren nabij het kerkhof hebben we op een bankje gezeten. Daar liep een levendbarende hagedis voor onze voeten en deze liet zich mooi fotograferen. Vanaf de bank hadden we een mooi uitzicht op de stad met oude kerktoren. Waren ligt op een kruising van meren (See betekent meer).

Woensdag 2 juli

Door het natuurpark (Müritz Nationalpark) op naar de Rederangsee. In de kijkhut vloog één keer het mannetje van de zeearend over. Daarna hebben we hem niet meer gezien; nog wel een bruine kiekendief. De zeearend vangt 6 tot 8 vissen per dag voor het jong. Meestal hebben ze maar één jong per broed. In Federow bij het infocentrum van het natuurpark nog een poosje naar de visarend op de webcam gekeken. Beide ouders zijn op het nest aan het voeren en de jongen staan op uitvliegen. Er staat de hele dag iemand bij het scherm om aan de belangstellenden uitleg te geven. Als ik het goed begrepen heb, zitten de jongen tussen de 40en 48 dagen op het nest om op grootte te komen om te vliegen.

Donderdag 3 juli

Het is vandaag heel warm, zo'n 34 à 35 °C. Lekker op de camping aan het meer met een lekker windje over het water. Genoeg te beleven vanaf de kant.

Heerlijk ruikende bloeiende lindebomen; je kreeg het idee, dat de nectar op het hoofd plakte. Een drachtrijke omgeving voor bijen en insecten. In het vroege voorjaar is er wilg en koolzaad in overvloed, de paardekastanje en veel natuur met drachtplanten. Wat zitten wij hier dan in een drachtarme omgeving voor onze bijen.

Vrijdag 4 juli

Wisentreservaat Damerower Werder.

In het jaar 1957 kwamen de eerste wisenten uit Polen. Stier Pumik en koe Puella werden als geschenk aangeboden.

Op ongeveer 320 ha. leven gemiddeld de laatste jaren 30 à 35 wisenten. Een koe weegt 500-600 kg en een stier zo'n 1000 kg. Ze worden 25-30 jaar en één keer in de drie jaar krijgen ze een kalf, waarbij de draagtijd 265 dagen is. Ze hebben een vluchtsnelheid van 60 km/h. We hebben een stier gezien, drie koeien en een kalf. In de info was veel te lezen over het reservaat. Er stond ook nog een hele mooie dubbele vitrinekast door een glazen buis met elkaar verbonden, waar de rode bosmier in te observeren was. Het is van boven open met gaas erover. In het bos zelf hangen veel soorten vleermuiskasten.

Müritz-Nationaalpark heeft jeugdgroepen (Waldkauze, Buntspechte en Feldmäuse). Later worden ze Junior Ranger en vormen eigen groepen. Door de jeugd en rangers worden kasten getimmerd.

Het werd tijd om naar de camping terug te gaan. Op de terugweg nog even langs de Kolpinsee gefietst, waar druk gezeild werd, maar het ontbrak daar ook niet aan luxe jachten en pleziervaartuigen. In het grove dennenbos twee keer jonge uilen horen roepen, het was te ver om even te kijken.

Zaterdag 5 juli. De MeerrouteWeer richting Müritz Nationalpark. Op deze route was het pad op sommige plaatsen mul zand. Dan was het lopen tegen de heuvels op (klauteren). Er waren wel kijkhutten om over de meren heen te kijken. Het was rustig op het meer.

Maar op de natuurterreinen, waar gemaaid was (smalle slagen net als de Oldematen) hebben we 5 keer de grauwe klauwier gezien, die aan het libellen vangen was om jongen op de hooibalen te voeren. Ook hebben we de wielewaal gehoord. Er kwam iemand bij mij uit Twente die meende ook een klapekster te hebben gezien. Ook waren er nog kraanvogels aan het foerageren tussen de hooibalen.

Uiteindelijk kwamen wij weer bij de Rederangsee bij de kijkhut, het vismeer van de zeearend.

Anderhalf uur wachten maar geen zeearend of visarend liet zich zien. Toen maar weer naar Federow op de webcam kijken of de visarendjongen nog op het nest aanwezig waren. Iedere keer weer een prachtig gezicht als ze aan het oefenen zijn om de armvleugelspijeren te sterken voor de grote trek naar Afrika. Afscheid in de info en een bedankje voor de afgegeven Scharrelaar. Vooral de terugmelding van ringwerk vonden ze interessant. Tot weerziens!!

In het weekend rustig aan gedaan de koekoek werd wat rustiger, maar nog wel de hele dag te horen. De grote bonte en de kleine bonte specht zitten elke dag in de bomen te hameren. De nachtegaal zingt nog wel, maar minder tonen op zijn zang. Ook nog het mannetje en vrouwtje van de zwartkop man en vrouw gezien; geen jongen gezien. De eerste jonge visarend boven de kleine Müritzsee gezien en boven de camping.

Jan D.

Waterral

FOTO'S PLANTEN WERKGROEP

In de vorige scharrelaar stonden twee artikelen van de plantenwerkgroep. In de tekst werd 2 keer vermeld: zie bijgaande foto. Deze zijn helaas niet geplaatst.

Ze zouden digitaal overgestuurd worden, hier is kennelijk iets misgegaan, onze excuses hiervoor.

De redactie

NESTKASTVERSLAG 2008

Dit jaar was de jeugd weer actief op de nestkastcontroles wat me verheugde.

Enkele vergelijkingen met vorig jaar

Het was wel weer een van de vele goede broedjaren uit de 50 jaren controles. Was in de lente normale temperaturen en waren de broedsels vrij normaal volgens onze begrippen.

De verstoringen waren dit jaar op bepaalde routes hevig zodat we die aankomend jaar flink moeten aanpakken het zij bevestigen aan de boom als het korven van nestkasten.

Algemeen was het jaar minder dan vorig jaar toen het een top jaar was.

Bezettingspercentage is dit jaar 74,1% in 2007 was dat 76,2% wat inhoud dat er 113 minder broedsels waren 668 stuks minder vogels uitgevlogen zijn of wel 8% minder dan in 2007.

Hier enkele gegevens uitgevlogen Km 219 stuks minder, Pm 538 minder, Zm 148 minder, Glk 21 meer, Bvv 163 meer, Bkl 36 meer en verder Gekr roodst 5 meer, Gr vliegenv 11 meer, Boomkr 13 meer, spreeuw 1 minder en winterkoning 3 minder.

De bvv zet zijn opmars verder en de andere soorten stijgen zoals de boomklever en de glanskop.

Er komt meer gemengd bos in de staatsbossen door het zagen van naaldhout meer openplekken waar de zon kan komen meer begroeiing meer leven meer insecten e.d.

Op de website staat ook het jaarverslag.

De Nestkastgroep, J Nijboer.

Nestkasten onderzoek 2008

Gemiddeld percentage is 74,1 %

Hier nog de besmettingspercentages van de routes in het staatsbosbeheer.

De route van :

1 B v Nierop 98%	13 E Tuin 76%
2 B Witte 94%	13 J Tromp 76%
3 H v Arnhem 92,3%	16 H.v.Wijk & J Padding 73,3%
4 J Hoeve 90%	18 J Mussche /Jansen 72,4%
4 Fam Lubek 89,9%	19 K Hoeve 70%

6 C Bisschop 88%
7 Fam Douma 84%
7 H Huls 84%
9 P. G.Siepel 82,1%
10 H Dunnink 82%
11 G J Timmer 80%
12 E Rolleman 78%
13 H Mulder 76%

20 B Witte - G.J.Timmer 68%
20 Th Tuin 68%
22 L Esselbrugge 64%
23 K Koobs 61,4%
24 J Vos 60%
25 Fr Bult - R Talen 49%
26 K Visscher 34,6%

Controleurs hierboven zie je de percentages.

Wat heeft 6 jaar intensief onderzoek over het bezettingspercentage:
De routes die een veel lager percentage hebben dan het gemiddelde hier een duidelijke aanwijsbare oorzaak is: elke controleur weet zijn eigen oorzaak wel.

De oorzaken kunnen zijn:

- 1 Verstoring door de Steenmarter
- 2 Nestkasten :
 - Slecht aan boom bevestigd, In slechte conditie, Dekfels er los op niet goed bevestigd,
 - Soort kast (grote van kast en vlieggat) in verkeerde biotoop, te veel kasten op een bepaalde oppervlakte
- 3 Sperwer of andere roofvogel in de buurt.
- 4 Te veel jeugd bij een controleur vogel schrikt op en komt niet terug.
- 5 Veel bezoeken aan een nestkast is ook van negatieve invloed.(nest-verlaten e.d)
- 6 Verandering van biotoop heeft veel invloed zoals het om zagen van bomen zodat het daarop volgend broedseizoen er vele lege kasten zijn. Positiefs hieraan is op langer duur dat men meer gemengd bos krijgt en een mooier biotoop heeft voor meerdere soorten

Cijfers zijn er niet om er mee scoren maar geven aan de staat van uw route Heeft u slechte deksels op de nestkasten zodat ze er meer naast dan ophangen zo bied je een vogel geen nestgelegenheid

Goed invullen van de lijsten en gegevens op papier krijgen desnoods haal de oude vogel er af. Zonder gegevens heeft het geen zin om te controleren.

J. Nijboer Coördinator Nestkastgroep 2003 t/m 2007

TOTAAL NESTKASTOVERZICHT 2008

Aantal kasten: 1344

Bezettingspercentage : 74,1%

	Bewoning		Broedsels		Nestkast		Eieren		Totaal		Jongen		Totaal		Uitkomst%		Verstoorde				Dode		Uitlevloegen		Onbevr.		Gemiddeld					
	Bkast	%	1e	2e	2/legsels	1e	2e	1e	2e	1e	2e	1e	2e	1e	2e	1e	2e	broed	%	ei	%	jongen	%	jongen	aaantal	%	eleren	eleren	jongen	jongen		
Koolmees	316	23,5	312	19	331	9	2717	112	2829	2524	69	2593	92,9	61,6	4	1,2	20	0,7							2568	99	221	8,6	7,9			
Pimpelmees	262	19,5	262	1	263		2775	7	2782	2451	4	2455	88,3	57,1	4	1,5	51	1,8	9	0,4				2427	99	295	10,5	9,4				
Zwarte mees	59	4,4	59	4	63	4	470	26	496	432	24	456	91,9	92,3	1	1,6	7	1,4						456	100	40	7,9	7,4				
Kuilmees																																
Matkopmees			0																													
Glanskopmees	11	0,8	11		11		96	93	96	93		93	96,9												93	100	3	8,7	8,5			
Bonte V.l.vanger	313	23,3	313		313		1997	1981	1997	1881		1881	94,2		5	14	0,7	13	0,7					1856	99	104	6,4	6,1				
Gekr Roodstaart	2	0,1	2		2		13	13	13	12		12	92,3											12	100	1	6,5	6,0				
Grauwe V.l.vanger	2	0,1	2		2		9	7	16	9	7	16	100,0											16	100		4,0	4,0				
Spreeuw	1	0,1	1		1		4	4	4	4		4	100,0											4	100		4,0	4,0				
Kauw																																
Ringmus																																
Boomkruiper	5	0,4	5		5		28	28	28	28		28	100,0											28	100		5,6	5,6				
Wittekoning	1	0,1	1		1		4	4	4	3		3	75,0											3	100	1	4,0	3,0				
Roodborst																																
Gr Bonte Specht																											4					
Boomklever	24	1,8	24		24		167	1	168	147		147	88,0											142	97	16	7,0	6,1				
Merel																																
Totaal	996	74	992	26	1018	13	8280	153	8433	7584	104	7688			14	92	1,1	22						7605		685						

WERKGROEP ROOFVOGELS EN UILEN RESULTATEN 2008 EN EEN TERUGBLIK OP DE AFGELOPEN JAREN

Toen ik de gegevens van het broedseizoen 2008 in de grafieken en tabellen verwerkte, realiseerde ik mij dat wij in het jubileumjaar 2007 van de vereniging het twintig jarig bestaan van de werkgroep roofvogels opopgemerkt voorbij hebben laten gaan.

In het verslag van de eerste vergadering van de werkgroep op 17 november 1987 in de schuur van Staatsbosbeheer wordt melding gemaakt van de noodzaak tot het oprichten van een werkgroep roofvogels. Want, zo lees ik; "Vroeger werkten mensen langs elkaar heen, waardoor sommige nestkasten tweemaal gecontroleerd werden." Op zich geen probleem zou je denken, want twee keer is beter dan helemaal niet! Maar, er ontstaat wel een probleem als "Jacob Mussche drie keer naar de Postweg moet om vogels te ringen terwijl dit in één keer had gekund", zo lees ik verder in het verslag.

En het probleem wordt nog groter als blijkt dat bepaalde kasten al meer dan 15 jaar niet gecontroleerd zijn of het is onduidelijk of bepaalde kasten wel of niet gecontroleerd worden. Kortom, alle reden om de zaak meer te coördineren. Dat ook voor 1987 activiteiten op het gebied van roofvogelinventarisatie werden uitgevoerd blijkt naast het voorgaande ook uit de aantallen nestkasten. Al voor dat jaar hingen er al meer dan 50 nestkasten voor torenvalken.

Sinds de oprichting is het werkgebied van de vereniging opgedeeld in deelgebieden. Binnen zo'n deelgebied worden jaarlijks de roofvogels door één of twee personen geïnventariseerd. Er is in die afgelopen jaren ongelooflijk veel veldwerk uitgevoerd. Zonder vrijwilligers, maar dat geldt natuurlijk voor de hele vereniging, zijn we nergens. Daarom nogmaals dank aan al die vrijwilligers voor de vele uren werk! Voor dit vele werk krijgen de vrijwilligers het best denkbare cadeau, namelijk het heerlijk buiten zijn in de vrije natuur. Daar kan geen boekenbon of ander cadeau tegen op.

In de afgelopen jaar hebben wij een aardig beeld gekregen van de ontwikkelingen in de populaties van met name de Torenvalk, Kerkuil en Steenuil in ons onderzoeksgebied. Hiervan kunnen we mooie resultaten laten zien. Van soorten als Buizerd, Havik en Sperwer zijn veel waardevolle gegevens verzameld, maar een echt goed beeld van de aantalontwikkelingen en spreiding in ons gebied hebben wij niet. De belangrijkste oorzaak is toch wel de factor tijd en menskracht. Opgehangen nestkasten zijn eenvoudiger te controleren en kost minder tijd en menskracht dan het opsporen van nesten van Buizerd, Havik en Sperwer. Hierbij doen wij dan ook een oproep aan de jeugd om ons zich bij onze werkgroep aan te sluiten. Inmiddels hebben een paar jongeren dat ook gedaan. Voor de continuïteit van het inventarisatiewerk is het nodig dat meer jongeren dat ook doen.

In het vastleggen van de gegevens zijn ook wij met de tijd mee gegaan. Jacob heeft bijvoorbeeld jarenlang heel nauwkeurig met spelden op wandkaarten de verspreiding van de nestkasten weergegeven. Inmiddels kunnen we met behulp van ArcView prachtige spreidingskaarten maken en weer snel wijzigen. Zegeningen van de techniek noemen we dat dan. Uit respect voor het vele werk van Jacob heb ik de vier wandkaarten nog keurig bewaard.

Uiteraard zijn onze gegevens in de eerste plaats voor onze vereniging. Maar wij zouden onszelf tekort doen en de gegevens onvoldoende benutten wanneer wij de gegevens niet zouden doorspelen aan het SOVON, STONE (Steenuilen Onderzoek Nederland) en de Werkgroep Kerkuilen (landelijk en voor West Overijssel). Ieder jaar leveren wij onze gegevens aan deze instanties aan, zodat wij hiermee een bijdrage leveren aan het landelijk onderzoek naar deze soorten.

Hierna bespreken we kort van een drietal soorten (Kerkuil, Steenuil en Tornvalk) de resultaten van 2008 en blikken we daar waar nodig terug op de afgelopen 20 jaar. In een volgende uitgave van de Scharrelaar berichten we over de resultaten van de andere soorten.

Kerkuil

De Kerkuil komt verspreid in ons gebied voor (zie figuur 1). De soort is zoals bekend nauw verbonden met het voorkomen van gebouwen. De meeste kerkuilen broeden al niet meer in kerken, maar veel vaker in boerderijen en schuren. De Engelse benaming van Barnowl (schuuruil) benadert dan ook meer de werkelijk dan onze benaming van deze soort.

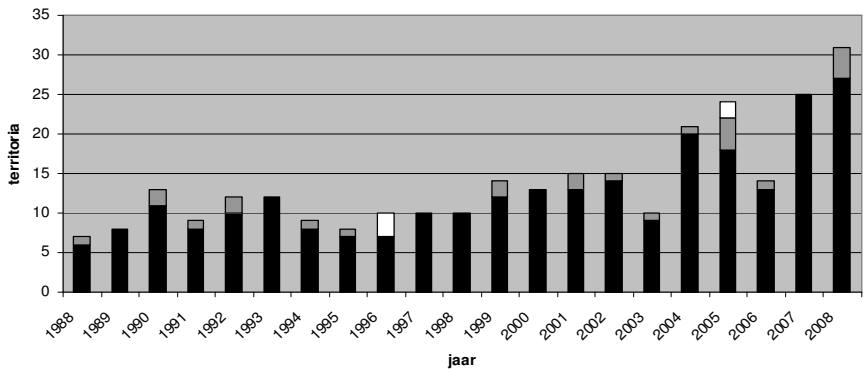
Bedroeg het aantal nestkasten voor deze soort in 1987 nog 15, inmiddels hangen in ons onderzoeksgebied 78 nestkasten voor deze soort. In 2008 zijn 27 succesvolle broedsels van deze soort vastgesteld. Daarnaast was er sprake van vier mislukte broedsels (zie figuur 2).

We spreken van een succesvol broedsel als er tenminste 1 jong uitvliegt. Het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel bedraagt 3,4. Dat is aanmerkelijk lager dan in 2007. Toen bedroeg het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen 5,2. Het jaar 2007 was dan ook een echt piekjaar. In dat jaar was er sprake van 7 succesvolle broedsel en zelfs van een succesvol 3e broedsel. In 2008 hebben wij geen tweede broedsel waargenomen.

Figuur 1 Overzicht van broedgevallen van de Kerkuil in 2008

broedsels kerkuil 1988-2008 - onderzoeksgebied IJhorst-Staphorst e.o.

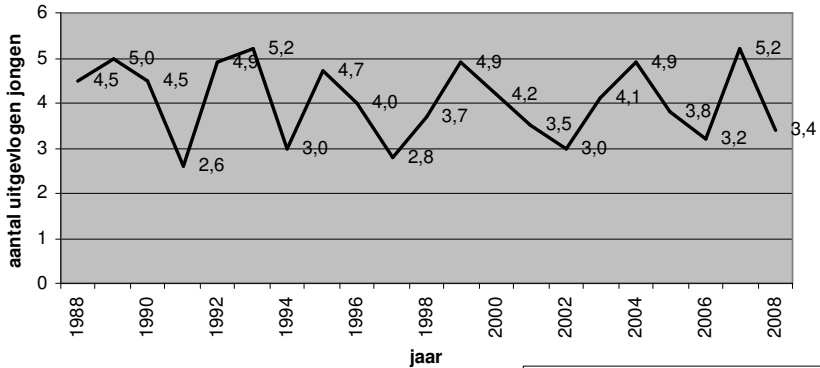

guur 2 Broedsels van de Kerkuil 1988-2008

De piek- en daljaren bij de Kerkuil zijn goed te zien in figuur 3. Na een piekjaar volgen meestal twee jaren met een geringer broedsucces.

Broedsucces Kerkuil 1988-2008

Figuur 3 Broedsucces van de Kerkuil 1988-2008.

— gemiddeld aantal jongen per succesvol broedsel

Steenuil

illustratie: Gabe Wessink

De Steenuil komt voor in kleinschalige gebieden met boomgaarden, knotwilgen, houtsingels en hagen. De soort is ook succesvol in hoeken en gaten van oude schuurtjes. Hoe gek het misschien ook klinkt, maar op de meest rommelige erven, met hier een bos takken en daar een houtstapel, voelt de Steenuil zich op z'n best thuis. Onze opruiming- en vernieuwingsdrift zorgt voor verlies van geschikte broedbiotopen voor de Steenuil. De soort gaat in Nederland achteruit en staat al jaren op de Rode Lijst van bedreigde vogelsoorten. Toch komt de Steenuil relatief gezien nog in een redelijk aantal voor in

ons onderzoeksgebied. De Steenuil is bij ons vooral te vinden in het kleinschalige landschap rond De Leijen in Staphorst, de lintbebouwing langs de Oude Rijksweg en in de omgeving van het Ruitenveen, Westerveen en Oosterveen in Nieuwleusen (zie figuur 4). In die omgeving hangen dan ook de meeste nestkasten (7 in 1988 en in 2008 maar liefst 100).

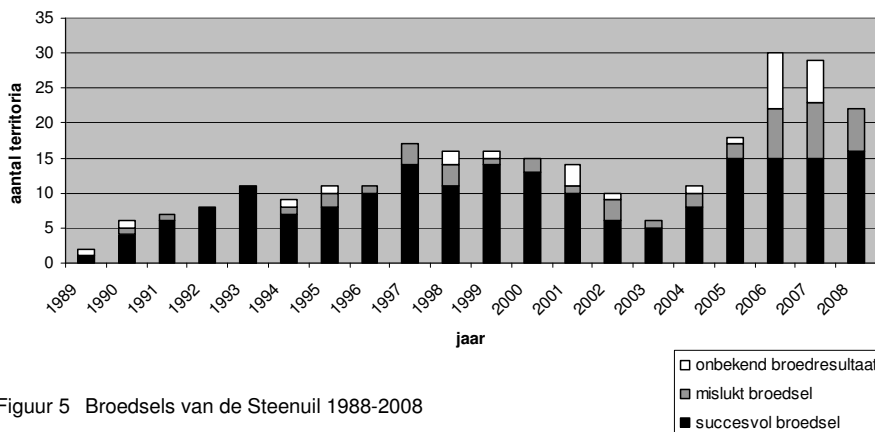
In twee gebieden (De Leijen en Nieuwleusen) doen we in het kader van Landelijk Soortenonderzoek Broedvogels (LSB) al enige jaren voor SOVON onderzoek naar het voorkomen van deze soort. Naast controle van nestkasten inventariseren we deze soort ook met behulp van het nabootsen van de territoriumroep van het mannetje.

Figuur 4
Overzicht van broedgevallen
van de Steenuil in 2008

In 2008 werden van de Steenuil 22 broedsels vastgesteld. Hiervan waren 16 broedsels succesvol en mislukten 6 broedsels (zie figuur 5).

Terriortoria Steenuil 1989-2008

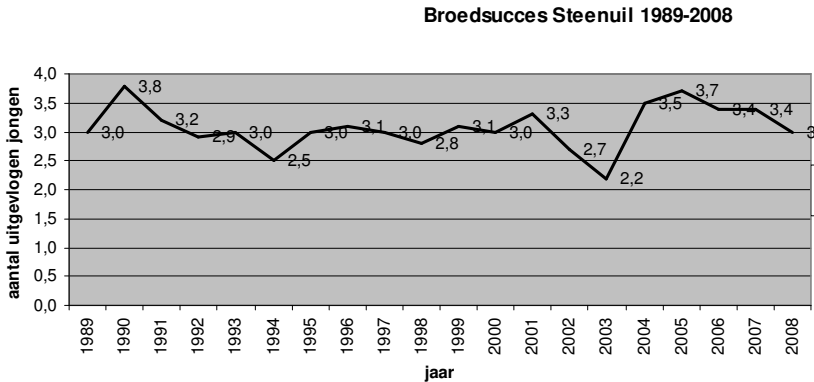

Figuur 5 Broedsels van de Steenuil 1988-2008

Eén Steenuil bracht met succes jongen groot in een in 2008 opgehangen kast voor een Kerkuil. Van twee mislukte broedsels werd de oorzaak van mislukken vastgesteld. Bij een broedgeval (4 eieren) in Rouveen werd vastgesteld dat de boom waarin de nestkast hing omgezaagd was. Uiteraard is van deze ondoordachte zaagactie melding gemaakt. In een ander geval werd vastgesteld dat twee jonge steenuilen dood onder de nestkast lagen, terwijl op de

nestkast zelf krabsporen zichtbaar waren. Waarschijnlijk was hier sprake van predatie door bijvoorbeeld een marter.

Het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel bedroeg 3, hetgeen aardig overeenkomt met het langjarig gemiddelde van 3,1 (zie figuur 6).

Figuur 6 Broedsucces van de Steenuil 1988-2008.

— Gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel

Torenvalk

De Torenvalk komt voor in (half) open gebieden. In ons onderzoeksgebied is dat vooral westelijk van de Oude Rijksweg en oostelijk van de Rijksweg A28 (figuur 7). In dergelijke gebieden, maar ook boven de berm van (snel)wegen kun je deze prachtige roofvogel regelmatig zien ‘bidden’ of zweven. De wijze waarop de Torenvalk zijn prooidieren opspoorde en vervolgens bemachtigd is een boeiend verhaal apart. Met behulp van een camera en een raster voor de lens heeft men vastgesteld dat de Torenvalk in staat is om ook bij sterke tegenwind zijn kop

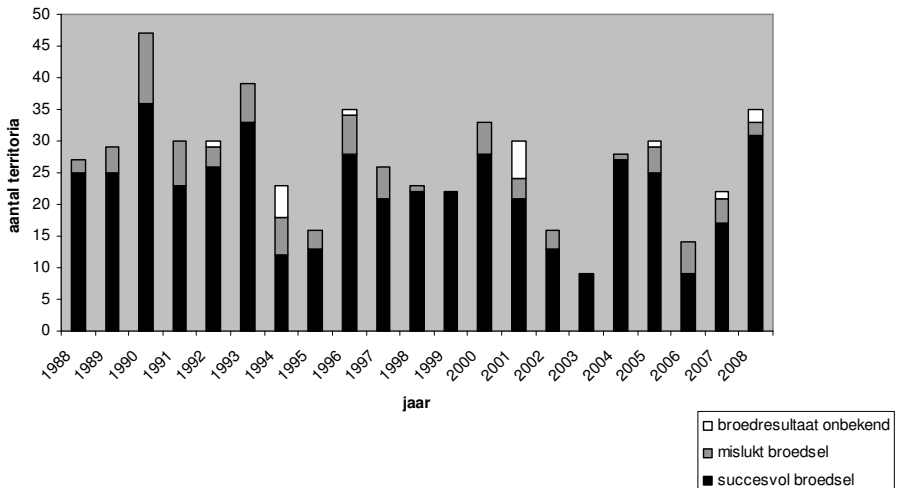
op dezelfde plaats te houden terwijl wel het lichaam naar achteren beweegt. Dat betekent maar één ding, zijn nek wordt iets uitgerekt! Hierdoor is de valk in staat om zijn prooidier op de grond nauwlettend in het oog te houden. Hoe ruiger de berm als gevolg van het veranderend maai-beheer zijn, hoe meer prooidieren voor de Torenvalk beschikbaar komen. Het aantal door ons geplaatste nestkasten is in de loop der jaren gegroeid van 53 (1988) tot 93 (2008). Ook oude melkbussen kunnen prima als broedplaats voor deze soort dienen.

figuur 7 Overzicht van broedgevallen van de Torenvalk in 2008

Afgelopen jaar was een goed jaar voor de Torenvalk in ons onderzoeksgebied. Van de maar liefst 35 broedgevallen kunnen er maar liefst 31 als succesvol aangemerkt worden (figuur 8). Van twee broedsels is het broedresultaat onduidelijk gebleven en twee broedsels mislukten.

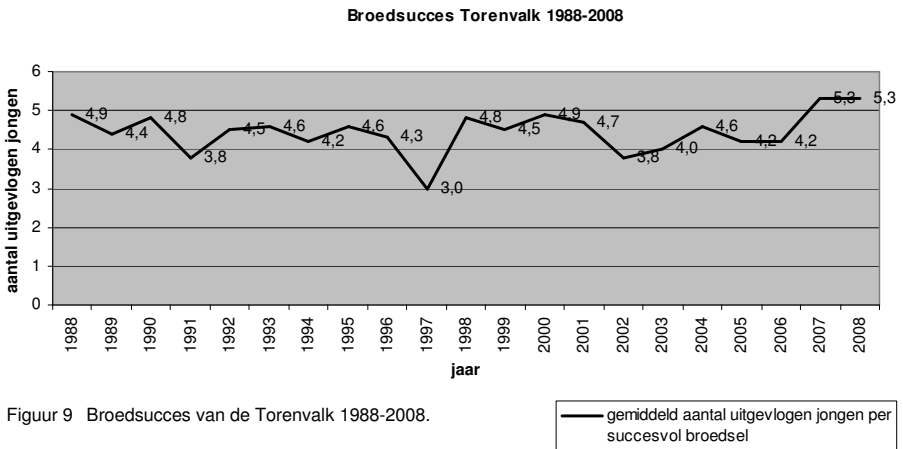
Territoria Torenvalk 1988-2008

Figuur 8 Broedsels van de Torenvalk 1988-2008

Het zou interessant zijn om de verhouding tussen het aantal prooidieren en het broedsucces van de Torenvalk in ons gebied door de jaren heen te onderzoeken. Een dergelijk onderzoek is in polder Mastenbroek recentelijk wel uitgevoerd. Van het broedsucces van de Torenvalk in ons gebied hebben we een redelijk beeld. Ik weet niet of wij alsnog een goed inzicht kunnen krijgen in het aantal prooidieren door de jaren heen?

Gemiddeld vlogen er in 2008 5,3 jongen per succesvol broedsel uit. Dat getal ligt boven het langjarig gemiddelde van 4,4 uitgevlogen jongen per succesvol broedsel (figuur 9).

Figuur 9 Broedsucces van de Torenvalk 1988-2008.

*Namens de Werkgroep Roofvogels
Arnold Lassche*

RINGWERK

Gedurende een groot aantal jaren zijn onder de hoede van de vereniging een groot aantal vogels geringsd.

Volgens een overzicht, dat ik heb gemaakt aan de hand van gegevens van Bert Blaauw, is in 1963 het ringwerk gestart. Dit betekent dat het ringwerk zich uitstrekt over een periode van 46 jaar.

Aankankelijk werd het ringwerk alleen uitgevoerd door Bert Blaauw, die daarvoor een vergunning verkreeg van het Vogeltrekstation. Later zijn ook Jacob Mussche en Harry van Wijk gerechtigd vogels te ringen.

Samen hebben zij, hoewel Bert Blaauw het grootste aantal voor zijn rekening

nam, 308.392 vogels geringd. Het aantal soorten vogels dat zij in handen hebben gehad luidt: 138 stuks.

Vanaf 1989 zijn de ringgegevens door middel van een computerprogramma geleverd aan het Vogeltrekstation te Heteren. Ik heb deze databases al die jaren beheerd en bijgehouden. Voor een goed begrip, de computerbestanden zijn eigendom van de vereniging.

Aan deze databases kunnen veel gegevens worden ontleend en analyses worden gemaakt. Gezien de grootte van de bestanden zijn wel beperkingen aangebracht.

De volgende gegevens kunnen o.a. aan de databases worden ontleend. Het betreft overzichten van:

De aantallen geringde vogels en -soorten;

De vroegste ringdatum en de gemiddelde ringdatum per soort vogel (is alleen interessant voor die soorten waarvan veel pullen zijn geringd);

De nestgrootte per soort;

Allerlei analyses per vogelsoort over de leeftijd (=periode tussen aanleggen ring en terugvangst of -vondst van de vogel en/of ring).

In deze uitgave van de Scharrelaar komen de overzichten genoemd onder a. t/m c. aan de orde en mogelijk in een volgende uitgave van de Scharrelaar de analyses genoemd onder d.

Grootte van de nesten tijdens het ringen.

Bonte vliegenvanger

Jaar	Grootte van nesten tijdens het ringen																Totaal
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1994	4	2	9	27	61	158	112	8									381
1995	8	6	11	25	60	135	157	19									421
1996	6	9	18	46	92	151	75	5	1			2					405
1997	4	10	17	22	92	193	136	16	1								491
1998	3	11	14	28	89	142	122	15									424
1999	3	10	14	33	69	116	86	7									338
2000	3	3	10	25	65	139	106	8	1	1							361
2001	3	1	16	25	71	176	87	10									389
2002	3	5	10	21	73	153	109	11									385
2003	4	9	12	16	71	161	113	20	1	2							409
2004	3	8	14	18	62	178	130	17	1			1					432
2005	5	3	7	25	78	188	126	11	2	1							446
2006	6	4	9	19	55	137	78	4	1								313
2007	2	8	18	21	59	130	82	5									325
2008	3	3	11	21	59	178	133	19									427
	60	92	190	372	1.056	2.335	1.652	175	8	4	1	2	0	0	0	0	5.947

Boomklever

Jaar	Grootte van nesten tijdens het ringen																Totaal
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1994			1					3									4
1995								1									1
1996		1					1	2									4
1997										1							1
1998							2		1								3
1999							2	3									5
2000								3									3
2001			1			1	3	3	4								12
2002		1				1	3	5	3	2							15
2003		1	1			2	2	5	4	1							16
2004	1	1		1	1	5	4	6	3								22
2005		1	2	1	3	7	5	7			1						27
2006			2	2	5	6	7	14	4								40
2007		1	1	2	3	9	12	7	4	2	1						42
2008		1	1	2	3	8	9	8	3	1	1						37
	1	7	9	8	19	48	58	58	18	4	2	0	0	0	0	0	232

Boomkruiper

Jaar	Grootte van nesten tijdens het ringen																Totaal
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1994		1		1	1	1	1										5
1995		1	1			2	1	2	1								8
1996							6										6
1997						2											2
1998																	0
1999				1	1	1	1										4
2000				1		2	1										4
2001		1		1	2	1											5
2002					2	5											7
2003			1		3	1											5
2004					1			1	1								3
2005						5	1										6
2006					2												2
2007				1	1												2
2008			1		1	1	1										4
	0	3	3	5	18	24	8	2	0	0	0	0	0	0	0	0	63

Glanskop

Jaar	Grootte van nesten tijdens het ringen																Totaal
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1994					1		4	1	6	2							14
1995	1						2	1	2	2	1						9
1996				1	1		1	3	7								13
1997						1		3	4	2	1						11
1998	1			1	1	2	1	2	4	4	1						17
1999	1				1	3		6	5		1						17
2000						1	4	3	4	2	1						15
2001		1	2	1		4	3	9									20
2002					2		1	5	5	3							16
2003			1	1	1	2	6	7	3	3	2						26
2004				1			3	3	6	7	5						25
2005							1	5	7	4	1	1					19
2006					1	1	2	2	2	1							9
2007		1	1	1		4	2	3	4	1	1						18
2008					1	2	2	10	2	1		1					19
	3	2	4	6	9	20	32	63	61	32	14	2	0	0	0	0	248

Koolmees

Jaar	Grootte van nesten tijdens het ringen																Totaal
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1994	2	7	13	21	39	37	57	68	84	66	34	22	7	1			458
1995	3	9	13	19	30	35	37	51	50	63	39	21	9	2			381
1996	8	20	18	23	40	61	71	65	77	61	43	25	2	2			516
1997	3	8	11	18	25	40	58	51	67	52	18	7	4	2			364
1998	3	4	6	14	16	29	44	60	77	57	19	3	2	1			335
1999	4	5	19	24	49	54	72	86	74	30	8						425
2000	3	3	6	12	22	36	63	89	83	62	27	6	3				415
2001	4	5	9	14	56	60	80	85	66	30	6	1					416
2002	1	4	10	13	33	42	60	68	77	61	23	8	2				402
2003	2	10	8	17	22	23	46	87	74	66	43	15	4	1	1		419
2004	1	4	4	13	21	28	38	53	68	52	34	23	2	2			343
2005	1	11	7	12	16	32	54	50	60	41	17	10	6	2			319
2006	1	2	3	9	12	14	42	31	50	32	30	9	5				240
2007	5	2	6	8	4	20	42	42	65	36	30	9	2	1			272
2008	1	7	11	13	24	31	49	61	62	59	14	5					337
	41	94	133	217	385	511	764	886	972	709	371	159	48	14	1	0	5.305

Pimpelmees

Jaar	Grootte van nesten (geringde jongen).																			Totaal
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	20			
1994	3	10	6	8	14	17	15	23	38	44	55	38	28	7	1			307		
1995	4	3	4	8	10	13	15	16	17	26	37	23	20	6	1	1		204		
1996	8	3	9	8	9	22	19	12	29	36	52	35	34	14	6	2		298		
1997	3	4	7	7	9	15	19	27	31	33	42	26	13	3	4	1		244		
1998	2	2	4	7	2	14	17	17	30	37	32	21	5	4			4	198		
1999	3	3	5	10	12	26	19	36	61	50	29	17	5	2				278		
2000	2	3	8	7	5	12	23	32	46	61	47	22	8	1				277		
2001	1	5	5	19	12	26	40	47	68	61	54	27	15	2	1			383		
2002	3	7	6	7	11	15	33	42	64	73	67	43	15	5	4			395		
2003	3	2	5	7	4	19	15	36	55	67	62	41	20	6			1	343		
2004	1	2	4	3	12	10	11	22	30	35	46	29	18	4	3			230		
2005		3	6	6	8	9	14	22	50	49	44	55	17	6	1	1		291		
2006	2	1	8	4	5	10	8	14	29	33	42	30	12	3	1			202		
2007	3	6	2	8	5	14	26	27	40	34	63	25	8	2	3			266		
2008	1		1	5	6	15	24	31	39	46	42	40	14	6	3	3		276		
	39	54	80	114	124	237	298	404	627	685	714	472	232	71	28	8	5	4.192		

Zwarte mees

Jaar	Grootte van nesten tijdens het ringen																Totaal
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1994	2	3	11	9	12	14	25	31	14	6							127
1995	1	3	4	3	10	15	17	29	21	6	4						113
1996	2	4	4	7	13	11	22	21	12	8	1						105
1997		4	6	7	13	21	21	36	31	15							154
1998	2	4	6	5	11	19	24	31	12	6	2						122
1999	10	1	6	3	11	15	35	22	14	4	2						123
2000	1	2	3	3	9	20	19	44	31	17							149
2001		4	1	8	16	30	41	48	13	2			1				164
2002	1	3	6	7	12	18	38	48	53	15							201
2003	1	1	9	10	11	29	32	40	20	2	1						156
2004				2	6	12	13	22	30	8							93
2005	2	1	2	3	9	11	16	27	11	5							87
2006	1	1	2	3	5	7	19	18	39	4							99
2007	6	4	2	6	11	7	14	11	11	2		1					75
2008	1	1	3	4	2	8	7	18	14	4							62
	30	36	65	80	151	237	343	446	326	104	10	2	0	0	0	0	1.830

Vroegste ringdatum.

Jaar	Vogelsoort						
	Bonte vliegenv.	Boomklever	Boomkruiper	Glanskop	Koolmees	Pimpelmees	Zwarte mees
1989	19 mei 1989	16 mei 1989	9 mei 1989	16 mei 1989	niet geringd	niet geringd	1 mei 1989
1990	25 mei 1990	4 mei 1990	7 mei 1990	4 mei 1990	niet geringd	niet geringd	4 mei 1990
1991	24 mei 1991	13 mei 1991	17 mei 1991	8 mei 1991	niet geringd	niet geringd	3 mei 1991
1992	25 mei 1992	9 mei 1992	9 mei 1992	9 mei 1992	niet geringd	niet geringd	3 mei 1992
1993	22 mei 1993	12 mei 1993	6 mei 1993	10 mei 1993	13 mei 1993	15 mei 1993	7 mei 1993
1994	24 mei 1994	19 mei 1994	17 mei 1994	16 mei 1994	16 mei 1994	16 mei 1994	30 april 1994
1995	23 mei 1995	23 mei 1995	16 mei 1995	18 mei 1995	13 mei 1995	15 mei 1995	11 mei 1995
1996	24 mei 1996	21 mei 1996	21 mei 1996	17 mei 1996	18 mei 1996	20 mei 1996	17 mei 1996
1997	22 mei 1997	16 mei 1997	12 mei 1997	15 mei 1997	15 mei 1997	15 mei 1997	1 mei 1997
1998	25 mei 1998	14 mei 1998	niet geringd	13 mei 1998	12 mei 1998	14 mei 1998	5 mei 1998
1999	22 mei 1999	14 mei 1999	13 mei 1999	11 mei 1999	7 mei 1999	11 mei 1999	2 mei 1999
2000	12 mei 2000	13 mei 2000	8 mei 2000	12 mei 2000	8 mei 2000	12 mei 2000	30 april 2000
2001	16 mei 2001	11 mei 2001	18 mei 2001	15 mei 2001	14 mei 2001	15 mei 2001	9 mei 2001
2002	23 mei 2002	20 mei 2002	25 mei 2002	22 mei 2002	21 mei 2002	22 mei 2002	18 mei 2002
2003	21 mei 2003	5 mei 2003	13 mei 2003	9 mei 2003	11 mei 2003	14 mei 2003	3 mei 2003
2004	21 mei 2004	10 mei 2004	12 mei 2004	10 mei 2004	10 mei 2004	10 mei 2004	8 mei 2004
2005	17 mei 2005	11 mei 2005	9 mei 2005	11 mei 2005	9 mei 2005	7 mei 2005	4 mei 2005
2006	24 mei 2006	12 mei 2006	15 mei 2006	15 mei 2006	12 mei 2006	15 mei 2006	12 mei 2006
2007	16 mei 2007	2 mei 2007	6 mei 2007	2 mei 2007	4 mei 2007	4 mei 2007	28 april 2007
2008	23 mei 2008	10 mei 2008	3 mei 2008	10 mei 2008	8 mei 2008	7 mei 2008	5 mei 2008

Gemiddelde ringdatum

Jaar	Vogelsoort						
	Bonte vliegenv.	Boomklever	Boomkruiper	Glanskop	Koolmees	Pimpelmees	Zwarte mees
1989	7 juni 1989	23 mei 1989	22 mei 1989	20 mei 1989	niet geringd	niet geringd	29 mei 1989
1990	6 juni 1990	14 mei 1990	29 mei 1990	15 mei 1990	niet geringd	niet geringd	30 mei 1990
1991	11 juni 1991	18 mei 1991	21 mei 1991	16 mei 1991	niet geringd	niet geringd	19 mei 1991
1992	4 juni 1992	17 mei 1992	21 mei 1992	17 mei 1992	niet geringd	niet geringd	1 juni 1992
1993	3 juni 1993	20 mei 1993	21 mei 1993	19 mei 1993	29 mei 1993	26 mei 1993	4 juni 1993
1994	4 juni 1994	29 mei 1994	24 mei 1994	21 mei 1994	2 juni 1994	28 mei 1994	30 mei 1994
1995	4 juni 1995	23 mei 1995	2 juni 1995	22 mei 1995	5 juni 1995	30 mei 1995	5 juni 1995
1996	5 juni 1996	26 mei 1996	27 mei 1996	24 mei 1996	2 juni 1996	31 mei 1996	1 juni 1996
1997	5 juni 1997	16 mei 1997	23 mei 1997	20 mei 1997	30 mei 1997	28 mei 1997	2 juni 1997
1998	2 juni 1998	25 mei 1998	niet geringd	22 mei 1998	27 mei 1998	26 mei 1998	31 mei 1998
1999	3 juni 1999	16 mei 1999	25 mei 1999	17 mei 1999	23 mei 1999	22 mei 1999	20 mei 1999
2000	29 mei 2000	22 mei 2000	3 juni 2000	17 mei 2000	24 mei 2000	23 mei 2000	29 mei 2000
2001	4 juni 2001	19 mei 2001	19 mei 2001	24 mei 2001	30 mei 2001	31 mei 2001	24 mei 2001
2002	3 juni 2002	1 juni 2002	13 mei 2002	16 mei 2002	25 mei 2002	21 mei 2002	29 mei 2002
2003	30 mei 2003	15 mei 2003	24 mei 2003	16 mei 2003	24 mei 2003	23 mei 2003	25 mei 2003
2004	1 juni 2004	20 mei 2004	16 mei 2004	15 mei 2004	24 mei 2004	22 mei 2004	28 mei 2004
2005	1 juni 2005	18 mei 2005	17 mei 2005	16 mei 2005	21 mei 2005	21 mei 2005	20 mei 2005
2006	2 juni 2006	25 mei 2006	16 mei 2006	18 mei 2006	29 mei 2006	28 mei 2006	31 mei 2006
2007	27 mei 2007	14 mei 2007	27 mei 2007	11 mei 2007	14 mei 2007	14 mei 2007	16 mei 2007
2008	31 mei 2008	20 mei 2008	6 mei 2008	14 mei 2008	20 mei 2008	20 mei 2008	16 mei 2008

Aantallen vogels voor deze berekeningen

Jaar	Vogelsoort						
	Bonte vliegenv.	Boomklever	Boomkruiper	Glanskop	Koolmees	Pimpelmees	Zwarte mees
1989	3.598	40	20	niet geringd	niet geringd	276	1.423
1990	3.396	102	70	niet geringd	niet geringd	286	1.330
1991	2.712	70	24	niet geringd	niet geringd	218	1.054
1992	3.162	71	31	niet geringd	niet geringd	232	1.321
1993	2.206	30	49	127	3.562	2.307	1.283
1994	2.244	27	24	115	3.658	2.854	830
1995	2.514	8	43	72	3.069	1.886	815
1996	2.226	22	36	103	3.909	2.848	704
1997	2.870	9	10	97	2.788	2.214	1.109
1998	2.450	20	niet geringd	132	2.675	1.780	823
1999	1.896	33	22	128	2.982	2.366	796
2000	2.123	21	23	125	3.329	2.497	1.125
2001	2.253	79	22	129	2.946	3.355	1.123
2002	2.261	102	40	132	3.150	3.659	1.498
2003	2.261	102	40	132	3.150	3.659	1.498
2004	2.577	145	20	228	2.874	2.211	727
2005	2.648	170	37	173	2.494	2.847	610
2006	1.801	272	10	69	2.009	1.923	756
2007	1.845	289	9	128	2.252	2.430	458
2008	2.572	251	21	151	2.599	2.672	445

Overzicht Geringde vogels 1963 t/m 2008 op pagina 46.

Samensteller: Freek Bult

Boomvalk

Geringde vogels 1963 t/m 2008

Euring-code	Soort vogel	Totaal geringd	In % van totaal	Euring-code	Soort vogel	Totaal geringd	In % van totaal	
70	DODAARS	3	0,001%	10010	HUISZWALUW	540	0,175%	
90	FUUT	36	0,012%	10090	BOOMPIEPER	15	0,005%	
710	JAN VAN GENT	1	0,000%	10110	GRASPIEPER	8	0,003%	
720	AALSCHOLVER	3	0,001%	10200	WITTE KWIKSTAART	570	0,185%	
950	ROERDOMP	7	0,002%	10660	WINTERKONING	681	0,221%	
1220	BLAUWE REIGER	759	0,246%	10840	HEGGEMUS	251	0,081%	
1240	PURPERREIGER	64	0,021%	10990	ROODBORST	945	0,306%	
1340	OOIEVAAR	247	0,080%	11040	NACHTEGAAL	2	0,001%	
1520	KNOBBELZWAAN	436	0,141%	11210	ZWARTE ROODSTAART	310	0,101%	
1530	KLEINE ZWAAN	2	0,001%	11220	GEKR. ROODSTAART	6.419	2,081%	
1540	WILDE ZWAAN	2	0,001%	11370	PAARJE	1	0,000%	
1570	RIETGANS	5	0,002%	11390	ROODBORSTTAPUIT	1	0,000%	
1610	GRAUWE GANS	1	0,000%	11870	MEREL	582	0,189%	
1670	BRANDGANS	1	0,000%	11980	KRAMSVOGEL	11	0,004%	
2310	WESPENDIEF	16	0,005%	12000	ZANGLIJSTER	172	0,056%	
2390	RODE WOUW	1	0,000%	12010	KOPERWIJK	245	0,079%	
2600	BRUINE KIEKENDIEF	149	0,048%	12020	GROTE LIJSTER	150	0,049%	
2610	BLAUWE KIEKENDIEF	2	0,001%	12360	SPRINKHAANRIETZANGER	1	0,000%	
2670	HAVIK	1.187	0,385%	12430	RIETZANGER	6	0,002%	
2690	SPERWER	794	0,257%	12500	BOSRIETZANGER	10	0,003%	
2870	BUIZERD	2.382	0,772%	12510	KLEINE KAREKIET	70	0,023%	
3010	VISAREND	1	0,000%	12590	SPOTVOGEL	110	0,036%	
3040	TORENVALK	5.980	1,939%	12740	BRAAMSLUIPER	24	0,008%	
3100	BOOMVALK	34	0,011%	12750	GRASMUS	39	0,013%	
3200	SLECHTVALK	1	0,000%	12760	TUINFLUITER	200	0,065%	
3670	PATRIJS	4	0,001%	12770	ZWARTKOP	295	0,096%	
3940	FAZANT	2	0,001%	13080	FLUITER	18	0,006%	
4070	WATERRAL	2	0,001%	13110	TIFTJAF	363	0,118%	
4240	WATERHOEN	10	0,003%	13120	FITIS	64	0,021%	
4290	MEERKOET	18	0,006%	13140	GOUDHAANTJE	49	0,016%	
4500	SCHOLEKSTER	275	0,089%	13150	VUURGODHAANTJE	2	0,001%	
4560	KLUUT	7	0,002%	13350	GR. Vliegenvanger	1.172	0,380%	
4770	STRANDPLEVIER	1	0,000%	13490	BONTE Vliegenvanger	101.541	32,926%	
4930	KIEVIT	1.747	0,566%	14370	STAARTMEES	157	0,051%	
5170	KEMPHAAN	3	0,001%	14400	GLANSKOPMEES	5.547	1,799%	
5190	WATERSNIP	1	0,000%	14420	MATKOPMEES	1.065	0,345%	
5290	HOUTSNIP	14	0,005%	14540	KUIFMEES	1.250	0,405%	
5320	GRUTTO	402	0,130%	14610	ZWARTE MEES	36.654	11,886%	
5410	WULP	511	0,166%	14620	PIMPELMEES	46.203	14,982%	
5460	TURELUUR	65	0,021%	14640	KOOLMEES	57.272	18,571%	
5560	OVERLOPER	1	0,000%	14790	BOOMKLEVER	2.110	0,684%	
5750	ZWARTKOPMEEUW	1	0,000%	14870	BOOMKRUIPER	688	0,223%	
5820	KOKMEEUW	5.319	1,725%	15080	WIELEWAAL	49	0,016%	
5900	STORMMEEUW	2	0,001%	15150	GRAUWE KLAUWIER	84	0,027%	
5920	ZILVERMEEUW	25	0,008%	15390	VLAAMSE GAAI	64	0,021%	
6150	VISDIEF	4	0,001%	15490	EKSTER	47	0,015%	
6160	NOORDSE STERN	4	0,001%	15570	NOTEKRAKER	3	0,001%	
6270	ZWARTE STERN	2	0,001%	15600	KAUW	1.209	0,392%	
6680	HOLENDUIF	306	0,099%	15630	ROEK	440	0,143%	
6700	HOUTDUIF	135	0,044%	15671	ZWARTE KRAAI	50	0,016%	
6840	TURKSE TORTEL	58	0,019%	15673	BONTE KRAAI	3	0,001%	
6870	TORTELDUIF	11	0,004%	15820	SPREEUW	2.479	0,804%	
7240	KOEKOEK	8	0,003%	15910	HUISMUS	222	0,072%	
7350	KERKUIL	5.076	1,646%	15980	RINGMUS	2.421	0,785%	
7570	STEENUIL	1.475	0,478%	16360	VINK	156	0,051%	
7610	BOSUIL	251	0,081%	16380	KEEP	74	0,024%	
7670	RANSUIL	518	0,168%	16490	GROENLING	204	0,066%	
7680	VELDUIL	28	0,009%	16530	PUTTER	10	0,003%	
7950	GIERZWALUW	82	0,027%	16540	SIJS	522	0,169%	
8310	IJSVOGEL	5	0,002%	16600	KNEU	73	0,024%	
8480	DRAAIHALS	1	0,000%	16620	FRATER	5	0,002%	
8560	GROENE SPECHT	19	0,006%	16630	BARMSIJS	9	0,003%	
8630	ZWARTE SPECHT	43	0,014%	16660	KRUISBEK	1	0,000%	
8760	GROTE BONTE SPECHT	310	0,101%	17100	GOUDVINK	57	0,018%	
8870	KLEINE BONTE SPECHT	12	0,004%	17170	APPELVINK	9	0,003%	
9740	BOOMLEEUWERIK	3	0,001%	18570	GEELGORS	2	0,001%	
9760	VELDLEEUWERIK	8	0,003%	18770	RIETGORS	10	0,003%	
9810	OEVERZWALUW	382	0,124%	24997	ZWARTE ZWAAN	1	0,000%	
9920	BOERENZWALUW	5.110	1,657%					
					Aantal soorten:	137	308.392	100,000%

HOLENBEWONERS VAN DE BOSWACHERIJ STAPHORST

Een verrassende kijk in het vogelrijk. Dat biedt het omvangrijke boek 'Holenbewoners van de Boswachterij Staphorst'. Met enige trots presenteerde de 88-jarige L. Blaauw donderdag 27 november 2008 zelf zijn levenswerk en overhandigde in de raadzaal van het gemeentehuis van Staphorst burgemeester Alsema het eerste exemplaar.

In een respectabel boek van ruim 350 pagina's vertelt de voormalige post-commandant der Rijkspolitie zijn bevindingen in de natuur. Van 1959 tot en met 2002 legde hij alle gegevens van zijn nestkastonderzoeken vast en kwam tot verrassende conclusies.

De in 1920 geboren Nieuwe Pekela'er kreeg in 1956 een functie als post-commandant te IJhorst, gemeente Staphorst. Vooruitzicht op vordering in rang binnen het korps was er niet. Toch was Blaauw al snel vastbesloten hier niet meer weg te gaan. De reden lag in de wondermooie natuur van de Boswachterij Staphorst.

Hij ontdekte echter dat het prachtige natuurgebied nauwelijks onder toezicht stond. Hij bemerkte stroperij, vernielingen door opkomende recreatie en baldadig gedrag van de jeugd die eieren uit de nesten haalde.

Blaauw besloot de verantwoordelijkheid voor het toezicht persoonlijk op zich te nemen. In 1957 richtte hij de Natuurbeschermingsvereniging IJhorst, Staphorst e.o. op en een jaar later de Jeugdnatuurwacht. Vriend Jan de Wilde(86) ontwierp een kunststof nestkast die weerbestendig was en goed ventileerde. Zelfs Z.K.H. Prins Bernhard ontving als voorzitter van het Wereldnatuurfonds op zijn 60e verjaardag 60 exemplaren van het vernuftige kastje.

Blaauw verrichtte zijn onderzoek in het Staatsbos van de gemeente Staphorst, waar hij eind jaren '50 alleen te voet of fietsend doorheen kon komen. Hij week graag van de paden af, kende daardoor het bos op zijn duim en zag en hoorde veel van de natuur. Bij de latere nestkastcontroles noteerde hij alle bevindingen nauwkeurig.

Het minutieus onderzoek naar kenmerken, biotopen, broedtijden, broedsels en ringgegevens van verschillende mezen, de bonte vliegenvanger, het roodborstje en andere holenbewoners, duurde 43 jaar. Om zijn studie beter te kunnen uitvoeren, volgde Blaauw diverse studies. Samen met zijn ongeëvenaarde praktijkkennis maakt dit hem tot een van de grootste 'selfmade' ornithologen (vogelkenners) van Nederland.

Aan de hand van cijfers, grafieken en illustraties beschrijft Blaauw de resultaten van zijn onderzoek. Ook trekt hij opvallende conclusies. Zo ontdekte hij dat veel van de in Staphorst geboren mezen binnen de Boswachterij Staphorst blijven. Ook merkte hij dat sommige vogels eerder broeden ten

gevolge van de klimaatverandering. Dit zou problemen kunnen opleveren op het moment dat er een maximale hoeveelheid voedsel nodig is om alle jonge bekjes te kunnen vullen.

Het boek van Blaauw bevat behalve feitelijke gegevens ook veel wetenswaardigheden, anekdotes en fotomateriaal. Uniek is de foto die aanvankelijk bedoeld was om een vuurvlindertje te fotograferen. Het beestje was echter wispelturig en Blaauw besloot het hagedisje dat ondertussen in beeld was gekomen, vast te leggen. Juist op het moment dat hij wilde knippen, kwam er een adder tevoorschijn 'die "hap" zei en weg was de hagedis'. Een geluks-shot, volgens Blaauw. Hij besluit zijn boek met de oproep om de natuur, 'het onvervangbare meubilair in het huis, waarin wij allen graag willen wonen,' te beschermen, 'opdat komende generaties ons niet aanklagen wegens slecht rentmeesterschap.'

Het boek bevat een samenvatting in het Engels en is te verkrijgen bij enkele plaatselijke boekhandels of via de website www.holenbewoners.nl.

Herman van Arnhem

INHOUD SCHARRELAAR 2008

	blz
nr 171	februari
Agenda	1
Jeugdagenda	1
Jaarverslag 2007	2
Bericht van de penningmeester	11
Jeugdhoekje	11
Ringverslag 2007	13
Totaal overzicht nestkast controle SBB	14
Vogel waarheen was uw vlucht?	17
Veldwaarnemingen	20
Inhoud scharrelaar 2007	22
nr 172	juni
Voorwoord	1
Agenda	2
Jeugdagenda	2
Jeugdhoekje	3
Vogel waarheen was uw vlucht ?	6
Veldwaarnemingen	12
Beleef de lente	17
Het ringonderzoek	17
Natuur en milieu Overijssel	20
nr 173	juli
Agenda	1
Jeugdagenda	1
Jeugdhoekje	2
Nieuwe locatie ledenvergadering	4
Veldwaarnemingen	4
Busreis Tiengemeten	7
Tsjechië reis	11
Dag vogels dag bloemen	26
Nestkast timmeren	26
Mop plan	27
Uitleen boeken	28

INHOUD SCHARRELAAR 2008

	blz
nr 174	oktober
Agenda	1
Jeugdagenda	1
Jeugdhoekje	2
50 jaar werkgroepjeugd	3
Planten op Tiengemetten	8
Planten werkgroep gaat door	9
Veldwaarnemingen	9
Vogel waarheen was uw vlucht ?	15
Nestkastonderzoek 2008	
route: Reindersveld	21
Carstenven	21
Tissingbos	22
Carstenbos	22
Friskorn en eksters	23
Een dagje Oostvaardersplassen	26
nr 175	december
Agenda	1
Jeugdagenda	1
Agenda algemene ledenvergadering 2009	2
Verslag algemene ledenvergadering 2008	3
Veldwaarnemingen	6
Het grote ogenblik	8
Vogel waarheenwas uw vlucht ?	9
Natuur ontwikkeling in de Vledders	13
Verslag heidezuivering 20 sept 2008	15
Plantenwerkgroep-kostgangersboleet	16
Boomvalken	17
Natuurboeken in ons archief	18
De das 20	
Vogels voeren in de winter	22

NIEUWE LEDEN GEVRAAGD!!!

Vanaf 19 jaar is de jaarlijkse contributie 8 euro.
U ontvangt 4x per jaar het verenigingsblad 'De Scharrelaar'.

- 0 Jeugdlid van 8 t/m 18 jaar tegen een jaarlijkse contributie van 8 euro. Hij/zij ontvangt 5x per jaar het verenigingsblad 'De Scharrelaar'. En 1x per jaar de Nieuwsbrief met de activiteiten van de jeugdnatuurwacht 'Weer of geen weer'. Hij/zij mag mee met de jaarlijkse Nestkastcontrole.

Een jeugdlid van 15 t/m 18 jaar mag tevens naar keuze meedoen met de activiteiten van een van de werkgroepen van de Natuurbeschermingsvereniging.

- 0 Is er in het gezin reeds een lid of jeugdlid tegen een jaarlijkse contributie van 8 euro dan kan elk volgende kind jeugdlid worden voor 3 euro per jaar. Hij/zij ontvangt dan niet 'De Scharrelaar'.

Als hij/zij 19 jaar wordt, gaat het jeugdlid automatisch over naar lid à 8 euro per jaar.

Opgever

Nieuw lid/jeugdlid/geschenklid

Straat en huisnr

PC en Woonplaats.....

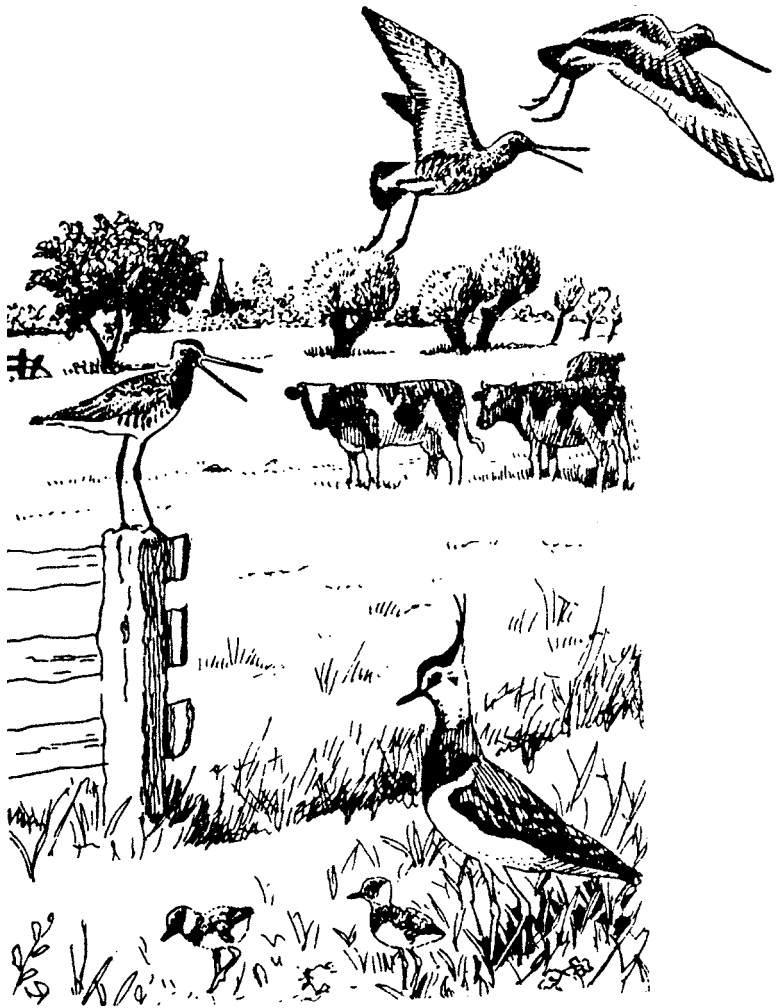
Geboortedatum

Datum Handtekening.....

Ouder/voogd.....

Dit formulier graag zenden naar:

Ledenadministratie Natuurbeschermingsvereniging
"IJhorst-Staphorst e.o."
p/a K. Compagner Boslaan 33
7951 CB Staphorst 0522 - 465050

*Dit blad is bestemd voor een ieder die belangstelling heeft
voor de Natuur en het behoud daarvan.*